UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
NOV 16 1921

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. Will H. Hays, Postmaster General.

No. 45 Vol. IX. PHONE PARK 6407. WORCESTER, MASS., 10 d. Lapkričio (Nov.), 1921 m. KAINA 5 CENTAI. 9 Metai

LIETUVOJ PROTESTAI EINA DIDYN. KAROLIS HAPSBURGAS IŠTREMIAMA ANT MADERA SALOS. SAKO, KAD DIDĖ KARĖ NEPASIBAIGĖ.

11 diena Lapkričio. Chinija ant bankruto kranto. Rengia Vokietijos ambasadą. Indija žengia prie neprigulmybės. Rusijos amnestija. Vokiečiai ir vengrai kįla prieš čekus. Petliura paėmė Kamenec Podolskij. Priešinasi Washingtono konferencijai. Radikalų protestai Havanoj

LIETUVOJ PROTESTAI DIDINASI.

Kaunas, Lietuvoj. Lietuvos miestuose, miesteliuose ir kaimuose, Lietuvos piliečiai lietuviai ir net lenkai su lenkiškai kalbančiais lietuviais, kuogrieščiausia protestuoja prieš Hymanso antrąjį pasiulymą ir Tautų Lygos norus prijungt Lietuvos dalį su Vilnium, prie Lenkijos. Greta šitų protestų protestuojama ir prieš lenkų žiaurius pasielgimus su Vilniaus lietuviais ir jų įstaigomis.

11 DIENA LAPKRIČIO.

Washington, D. C. Susirinkus užrubežinių valstybių atstovams ginklavimosi aprubežiavimo konferencijon, kuri prasidės 11 d. Lapkričio, ta diena visoje šalyje bus apvaikščiojama su iškilmingomis parodomis, kaipo paminėjimo diena, kurioje vokiečiai pasidavė kariaujančioms vakarinės Europos valstybėms 1918 m. Visų tikėjimų šventynėse atsibus iškilmingos pamaldos. Valstijų gubernatoriai laukia prezidento proklamacijos ir žada tą dieną paskelbt valstybės šventė.

SAKO, KAD PASAULINĖ KARĖ NEPASIBAIGĖ.

H. G. Wells paskelbė Chicagos ir New Yorko laikraščiuose, kad pasaulinė karė nėra pasibaigusi ir ji kaip prasidėjo 1914 m., taip ir šiandien eina, kasdien vis plačiau savo srioves žerdama, tik ji eina kitoj formoj, ir jei politiškieji dalykai bus taip zulinami kaip kad šiadien, tai musų šalyje žmonėms kurkas parsieis ateinančioj žiemoj daugiau nukentėt, negu to reikėjo 1914 m. žiemoje. Jeigu valdžia kiauru maišu gaudys užrubežių politikas ir nekreips atydą į naminius reikalus, tai bedarbės didinsis, žmonių nepasiganėdinimas augs, kol šalį prispaus abelnas badas ir tada susikurs gaisras, kurį niekas ne užgesins.

CHINIJA ANT BANKRUTO KRANTO.

Pekin, Chinijoj. Šita senoji pasaulio valstybė priėjo prie finansų krizio tokio, kokio savo gyvenime ji nėra turėjusi. Šitas krizis labai greitai gali iššaukt visoje šalyje sukilimus ir sukelt naujį karę visoje valstybėje. Chinija visada skaitėsi su didžiausiais nepritekliais, bet vis šiaip-taip gynėsi, vienok šiadien atsirado tokiame stovyje, kad turi greitai ieškot išsigelbėjimo, arba prapult. Kiek pinigų buvo valstybės ižde, šiadien jau nepriteklius siekia 50 milijonų doliarių.

DETRONIZAVO VENGRIJOS KARALIŲ.

Budapest, Vengrijoj. Vengrijos seime priimta rezoliucija, su kurios priėmimu ditronizuojama Karolis Hapsburgas, neseniai čia apsišaukęs Vengrijos karalium. Detronizuotasis Hapsburgas su savo šeimyna tampa ištremtas į Funchal, į Madeira salą arti Dwell, kurioje jie bus iki savo amžiaus galo. Jo gyvenimui pavesta sanitorijos įstaiga, kurią prieš kelis metus buvo įsteigę Vokietijos finansistai. Dabar seimui priteikta rezoliucija, prašanti suteikt amnestiją visiems rojalistams, išimant jų vadus.

RENGIA VOKIETIJOS AMBASADĄ.

Washington, D. C. Iš Hamburgo į New Yorką atvežta du dideli sunkieji automobiliai, užkrauti didelėmis skrynomis su rakandais gyvenimo kambariams ir raštynėms Vokietijos ambasadai. Užkrautieji automobiliai atgabenta į Washingtoną ir iš traukių stoties nusiųsta prie ambasados rumo, prie Massachusetts Ave. Mat rengiamasi atnaujint visus diplomatiškus ryšius, kurie tarp Vokietijos ir Suvienytų Valstijų buvo nutrukę 1917 m. Kaip greit taika bus proklamuota, Vokietija tuojaus atsiųs savo ambasadorių.

INDIJA ŽENGIA PRIE NEPRIKLAUSOMYBĖS.

Delhi, Indijoj. Susidariusi Indijos valstybės taryba iš 200 narių, nutarė išleist prisakymą gyventojams, kad niekas nemokėtų mokesčių senoms valdžioms, bet viskuom remtų savo nepriklausomybės valdžią, kuri ateinančiame mėnesyje apšauks Indiją nepriklausoma valstybe. Apie valstybės formą taryba dar nėra nieko nutarusi, nes skubinasi nustatyt formą kariumenei, kurios per 3 mėnesius tikimasi su mobilizuot apie 1,600,000 kareivių.

RUSIJOJ AMNESTIJA.

Ryga, Latvijoj. Rusijoj paskelbta amnestija, paliuosuojant daugybę kalinių, kaipo sukaktuvėms atmint keturis metus sukakus komunistų valdžios. Iš kalėjimų paleista tukstančiai kalinių, kuriais yra vien vagįs, plėšikai ir žmogžudžiai, bet politiškieji kaliniai, kurie nors mažumu kame prasikalto prieš komunistų valdžią, iš kalėjimų nepaleidžiama nė vienas ir liekasi kalėjimuose ant toliaus, amnestijos nepaliestais. Buvo manyta kius, kurie savo laiku buvo sukilę prieš komunistus, bet nuspręsta ir tuos palikt kalėjime.

VOKIEČIAI IR VENGRAI KĮLA PRIEŠ ČEKUS.

Praga, Čekijoj. Čeko-slovakijos valdžiai paskelbus mobilizaciją, Čekijos rubežiuose gyvenanti vengrai ir vokiečiai atsisakė valdžios klausyt ir registruotis kariumenėn, skaitydami save Austrijos ir Vengrijos pavaldiniais. Valdžia vietomis pradėjo panaudot prievartą, iš ko keliose vietose kilo muštynės tarp policijos ir vengrų su vokiečiai. Monahiume muštynėse žuvo 2 policistai ir 9 vengrai su vokiečiais. Dėl šitų atsitikimų Vengrija pasiuntė pasargą Čeko-slovakijai, kad ši liautųsi jos pavaldinius vertus prie nuolankumo.

PRIEŠINASI WASHINGTONO KONFERENCIJAI.

Paris, Francuzijoj. Atsilankęs čia Belgijos karalius Albertas, pasakė, kad jis visomis pusėmis yra grieštai priešingas Washingtono konferencijai, ir tam, kas joje bus nutarta kaslink nusiginklavimo, ar ginklavimosi aprubežiavimo, ir tuos nutarimus nepildys, nes jis pilnai įsitikinęs, kad kol pasaulyje nenusilpnės šiadieniniai politiški neramumai, apie ginklo padėjimą negali but kalbos.

PETLIURA PAĖMĖ KAMENEC PODOLSKIJ.

Ryga, Latvijoj. Generolas Petliura Ukrainoj eina toliau su savo kariumene. Šią savaitę jis paėmė Kamenec Podolskij. Rusijos komunistų kariumenės spėkos permenkos buvo jo atmušimui, todėl pasitraukė užleidžiant priešui miestą. Komunistų kariumenė traukiasi į šiaurryčius, o Petliura juos varosi toliau. Galicijoj, lenkų pusėje, rutėnai (grekiški katalikai) tveria komunistų legijonus ir žada eit komunistų kariumenei pagelbon, kad sumušus Petliurą.

RADIKALŲ PROTESTAI HAVANOJ.

Havanoj radikalai surengė dideles demonstracijas, kuriose protestuota prieš Suvienytas Valstijas už pasmerkimą Sacco Vanzetti. Parodose buvo šukauta: "Salin su jankių oligarhija." Buvo mėtoma dideli plakatai, kuriuose pasakyta, kad jei kaltininkai nebus paliuosuotais, tai už juos atsakys Havanoj generolo Crowder, kitų valdininkų ir abelnai visų "jankių" gyvastįs. Parėkavę demonstrantai išsiskirstė.

GRUMOJA NEKLAUŽADOMS.

Madison, Wis. Gubernatorius Blane pasiuntė telegramą į Wausau, kuriame grumoja teisėjui Reid ir vietinio kalėjimo šerifams, kurie nepaleidžia iš kalėjimo P. Christą, kurs prieš kiek laiko teismo tapo pasmerktas kalėjiman už agitavimą straiko tarp popiernių darbininkų. Pasmerktasis jau kalėjime budamas prašė gubernatoriaus jį paliuosuot, ir gubernatorius jam baudą dovanojo, bet teisėjas ir kalėjimo valdyba gubernatoriaus paliepimą nepildo.

MASKVOS GATVEKARIAI.

Moskva, Rusijoj. Maskvoj bėgioja 142 gatvekariai po du kruvoj. Jais važiuot, nuo 10 valandos ryto, iki 4 popiet, leidžiama išimtinai tik valdininkams ir jų darbininkams, su tam tikromis leidimo kortelėmis. "Buržujams" važiavimas šiomis valandomis yra užgintas. Už važiavimą reikia mokėt 1000 rublių už pusę angliškos mylios. Gatvekariai per mėnesį duoda įeigų 1,500,000,000 rublių ir gatvekariai dar per mėnesį turi deficito 2,000,000,000 rublių.

NELEIS SIRIJOS EMIGRANTUS.

Beirut, Sirijoj. Suvienytų Valstijų konsulis Beirute paskelbė, kad jis uždaro pasportų vizas ir neleis nė vienam Sirijos emigrantui keliaut į Suvienytas Valstijas iki Birželio mėnesiui, 1922 m., kadangi sirijonai ir taip jau Suvienytose Valstijose savo kvotą yra viršiję 906 žmonėmis.

REZIGNAVO JAPONIJOS GABINETAS.

Tokio, Japonijoj. Ministerių gabinete kilus nesusipratimams dėlei Washingtono konferencijos, priemeras Uchida rezignavo nuo vietos, o sulyg visur gabineto priimtų papročių, rezignavo su juomi ir kiti ministeriai. Rezignacija karališkojo sosto vienok dar nėra priimta. Tuom tarpu tik laivyno reikalai pavesta priežiurai admirolo Kato, o kitos vietos dar ne užimtos, kol pasitraukiančių ministerių rezignacija dar nepatvirtinta.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS.

Kaunas, Lietuvoj (Ass. Press.). Lietuvos ministerių gabinetas nusprendė priimt Hymanso projektą, sudarant Lietuvą iš Kauno ir Vilniaus kantonų, pridedant prie Hymanso projekto kelis patėmyjimus. Želgowskio valdomoji Vilniaus teritorija atsisako ką nors bendro turėt su Kauno teritorija, ar kantonu, pasiliekant sau tiesą pati savim valdytis, išimant bendrus pasitarimus kariškuose ir užrubežiniuose reikaluose. Visas dalykas bus raportuota Genevon prieš 15 dieną Lapkričio.

Žinant, kad dabar Lietuvoj eina didžiausi žmonių protestai prieš Hymanso projektą, ir žinant grieštus protestus Steigiamame Seime prieš tą patį dalyką, šitai žiniai nesinori tikėt. Gal ją paleido koks Kauno lenkas, kad sudrumstus lietuvių upą. Lauksime, ar Lietuvos atstovas Čarneckis šitą gandą neužginčys. Jis turėtų apie tai ką nors žinot ir visuomenei paskelbt.

IŠ DARBO LAUKŲ.

—Cononsburg, Pa. "Standard Tin Plate Co." 1 dieną Lapkričio savo 30 skyrių padaugina darbą iki 100%, arba ima dirbt pilną laiką.

—Worcester, Mass. "Gratton & Kniht Mfg. Co." gavo didelius užsakymus ir žada jų išpildymui prie darbo pašaukt kelis šimtus pirmiau nuo darbo atleistų darbininkų.

— Toronto, Kanadoj. Spaustuvių darbininkų suvažiavime grieštai suvažiavusiųjų atsisakyta priimt darbdavių siulomas išlygas, sulyg kurių reikalaujama dirbt 44 valandas per savaitę, be algų pakėlimo.

—Chicago, Ill. minkštųjų anglių kasyklų darbininkai pasipiktino Indiana valstijos teismo išleistu uždraudimu angliakasių organizacimuisi į unijas ir tuojaus pradėjo skelbt straiką visose bitumino kasyklose. Kad neleist angliakasių straikui išsišakot, iš Washingtono atvykusi į Indianapolį darbų komisija, teismui prisakė išleistą uždraudimą panaikint. Dabar tulose vietose darbininkai, kurie jau buvo straikan išėję, grįšta prie darbo, kitur dar straikuoja, reikalaudami panaikinimo užkrautų angliais vagonų "čekiavimo."

—Detroit, Mich. Miesto taryba nusprendė ne priimt prie miesto darbų tuos žmones, kurie jieškodami darbo atkeliauja iš kitur, kad tuomi turėjus daugiau darbo vietiniams bedarbiams.

—New York, N. Y. Lienių straikas išsiplatino visame mieste ir straiko užbaigimas dar nepermatomas. Buvo jau keli straikierių užpuolimai ant pienių, nepriklausančių unijon, kurie užėmė straikuojančių vietas.

—Worcester, Mass. Miesto taryba nusprendė dar 98,600 doliarių statymui naujų ir taisymui senų mokyklų, kad daugiau darbo suteikus bedarbiams žiemos metu.

—Bakersfield, Cal. Unijos darbininkams straikavus per 7 savaites aliejaus laukuose, straikas pasibaigė galutinu pralaimėjimu. Darbininkai turėjo atsisakyt nuo unijos. Darbai jau atsinaujino.

—Worcester, Mass. Tarp gatvekarių kompanijos ir darbininkų tasimasis dar nepasibaigė. Kompanija nori sumažint darbininkams algas 20 nuošimčiu.

—Chicago, Ill. Gyvulių pjovyklų darbininkai rengiasi paskelbt abelną straiką visoje šalyje. Straiko pradžia rengiama su 15 d. Lapkričio. Jei straikas įvyktų, apie 100 tukstančių darbininkų liktųsi be darbo.

—New Orlean, La. Laivų krovėjai susitaikė su laivų kompanijomis ir savo straiką atšaukė. Susitaikymo pasekmės nėra dar žinomos.

—Lynn, Mass. Autuvų išdirbystės paskelbė visiems darbininkams sumažinimą algų 20 nuošimčiu. Darbininkams nesutinkant, fabrikai uždaryta ir arti 9,000 darbininkų atleista nuo darbo.

—Roma, Italijoj. Italijos valdžia, kad sumažinus kiek bedarbių skaitlių, pasiryžo pravest 5 mylių tunelį tarp Triesto ir Fiume, po Mt. Maggiore kalnu.

—Concord, N. H. valstija atmetė vietinės gatvekarių kompanijos prašymą leidimo prašalint konduktorius. Valstija kompanijai užgina šiame reikale daryt tolimesnius žingsnius.

—Washington, D. C. Valdžia pasiuntė speciališką komisiją į Kansas valstiją, kad ten ištirt priežastis nesutikimų tarp kasyklų darbininkų ir operatorių.

—Pittsburg, Kan. "Gray Wolf" kasyklose ištiko didelė dinamito ekspliozija, kuri labai sugadino kasyklų vidų. Kasyklos uždaryta tulam laikui, kol jos bus aptaisytos.

—Binghampton, N. Y. "Endicott Johnson" autuvų dirbykla, paleido darbą pilna jiega. Kasdien čia dabar padirbama 95,000 porų autuvų. Dirba čia 13,000 darbininkų abiejų lyčių, ir retkarčiais dar priimama nauji darbininkai.

—"Cloak Suit & Skirt" siuvyklų korporacija paskelbė 60,000 siuvėjų, kad bus įvesta 49 darbo valandos vieton 44 per savaitę, ir dienų darbai bus pakeista darbais nuo stukių. Siuvėjų unijos viršininkai grumoja iššaukimu straiko, jei korporacija ne atmainys savo pasiryžimą.

TRETIEJI KRAŽIAI.

Pirm trisdešimts metų visa Lietuva ir platesnysis pasvietis buvo sujudinti, sukelti žinia del Kražių baisenybių. Kauno gubernatoriaus Klingenbergio pašauktieji rusų kazokai plakė, kapojo Žemaičių žmones, beginančius prieš juos savo bažnyčią. Visa visuomenė — netik Lietuvos, Lenkų ar kitur, bet ir Rusų — reiškė nukentėjusiems užuojautos, o kankintojams — skerdikams pasibjaurėjimimą bei neapykantą. Ir viena tiktai Rusų vyriausybė — apakusi, nukvailėjusi—stojo ne prieš Klingenbergį ar kazokus, bet prieš Kražių kankinius, nes —girdi—šie padarę "soprotivlenije vlastiam." Vieni ir kiti — kankintojai ir kankiniai, Klingenbergis su savaisiais ir kražiečiai — pateko istorijos lapuosna, iš tengi neišdildysi!

Metai ėjo, plaukė. Rusų carizmo letena mus slėgė, visa ko buvo pritirta, bet Kražių istorija visokius bjaurumus dengė savo baisenybe: čia gi mušta beginkliai dėl jų įsitikinimo, dėl prisirišimo prie savo tikybos, prie savo bažnyčios. Ginklas prieš nuogą krutinę!

Ėjo metai, kiti. Mainėsi gyvenimas, mainėsi žmonės. Užėjo garsųs penktieji metai Atimtoji Kražių bažnyčia liko žmonėms sugrąžinta. Užėjo Didėji Karė. Vokiečių okopucija. Sunki, nepakeliama, žiauri. Betgi jau sklaidėsi ukai. 1919-ieji metai: Lietuva jau ėjo laisvėn ir tik savo šiaurėje—Žemaičiuose—iki vėlyvo rudens ,besilaikė vokiečiai—bermontininkai. Ir štai lyg perkunas trenkė giedrią dienelę—aplėkė Lietuvą žinia apie antruosius Kražius: Rugsėjo 30 d. vokiečių karininkai su kareiviais mušdami, kapodami išvarė lietuvių mokinius iš Šiaulių gimnazijos, paversdami ją savo kareivine. Mokiniai gynėsi—beginkliai, giedodami Lietuva tėvyne musų." Jie neapgynė savo mokyklėlės, kaip kražiečiai kad savo bažnyčios neįstengė apgint, bet kaip ir anie parodė pasauliui tvirtą lietuvio budą, pasitikėjimą savo moraline tiesa, tiesa bei teisybe, antgalo ir tos tiesos viršenybę prieš kumščio bei popieros įsakymą. Netgi tarp pačių kareivių radosi tokių vokiečių, kurie nusilenkė prieš teisybę ir nesutiko mušt vaikus. Ir toji beginklė teisybė vėl paėmė viršų: vokiečiai neužilgo buvo išvyti ir lietuvių vaikai vėl atgavo savo mokyklą.

Dingo maskoliai ir prusokai iš musų žemės, atrodė dingstant ir toji prievartos, žiaurumo bei kumščio tvarka, kuri taip žymėjo jų viešpatavimą. Mums, vilniečiams, užstojo lenkų viešpatavimas. Sako — savi, katalikai, broliai... Bent jie taip mums vis sako. Visaip mums su jais klojas: tai pešamės, baramės, tai vėl apie susitaikinimą pasikalbame, ne ryt —po ryt, rodos, susitaikinsime žmoniškai, broliškai, taikiai gyvent. Ir jieškome vieni kitų tarpe žmonių, kurie mus vestų taikon, laužome galvas, kaip tam, susitaikinimui kelią nustačius Betgi randasi žmonių, kuriems tas susitaikinimas neparanku, kurie nė prieš ką nesustos, kad sutrukdžius taikinimo darbą ir išsikasus tarp lenkų ir lietuvių amžiną neapykantos duobę. Ir štai — tretieji Kražiai, kuriuose maskolių ir prusokų vietą užėmė—niestety — lenkai!.. Ne kitaip kaip Kražiais galime pavadint š. m. Spalio 1 d. įvykį su lietuvių gimnazija Vilniuje.

Rugsėjo 30 d. — tai sukaktuvės anųjų garsiųjų, prusokiškųjų "darbų" Šiauliuose. Nebe priežasties tad tulas lenkų lietuvėdžio "Rzeczpospolita" laikraščio bendradarbis išsijuosęs reikalavo tą dieną išvyt Vilniaus lietuvių gimnaziją iš jos rumų: jis bene bus tik ruošęs anų sukaktuvių šventę, pats pusiau vokietis, pusiau lenkas, norėjęs "suartint lenką su prusoku, antruosius Kražius papildyt trečiaisiais? O gal pasklydę gandai (greta gandų, jog Pilsudskis puls dabar Nepriklausomą Lietuvą), jog Kaunas su Varšava vėl imsis derėtis, jieškot susitaikinimo kelių, parodė kaikam, jog jo galybei artinasi galas ir todėl reikia jį prailgint, ir verčia griebtis visokių priemonių, bytik užkirtus kelius susitaikinimui. Ar šiaip ar taip, betgi Spalio 1 d. įvykių—Vilniaus lietuvių mokinių skerdynėmis —ir prailginta garsi Kražių tradicija, ir dar ilgam laikui nustumta lietuvių ir lenkų susitaikinimas, ir pagalios laimėta nepaprastai — antrąkar ir lietuvių paveržta Vilnius: gražus laimikis Spalio 9 d. sukaktuvėms ir puikiausis prirodymas lenkų kulturos, tolerancijos ir teisybės ir to, kas Lietuvą lauktų, jei visa patektų lenkų globon.

Vilniaus lietuvių tarpe — kad ir nemažai prisikenčiančių dabartinėmis politiškomis sąlygomis — vis dar buvo naivuolių, kurie netikėjo, jog lenkai pasikėsins prieš lietuvių kulturos šventenybę—Gimnazijos rumus. Jie taisė rumus , tvarkė, puošė, mylėjo. Betgi jau vasarą gauta žinių, jog Atstatymo ir Švietimo departamentai nutarė "išardyt Vilniaus lietuvybės lizdus"—gimnaziją, didžiąją prieglaudą ir mergaičių bendrabutį. Vis dar netikėta: juk gi su lenkais, ne prusokais ar maskoliais turime reikalo! Gauta raštų, reikalavimą — ir čia nenorėta tikėt: išaiškinsime, jog męs darbuojamės, skleidžiamė šviesą, be tų rumų negalime jos pakenčiamai varyt — ir kas panorės iš musų juos išplėšt? Tad rašyta, aiškintą... Lenkų juodašimčių sparno spauda ėmė pult lietuvių įstaigas, šmeižt jas, meluot, o lietuviai negalėjo jiems atsikirst, nes uždrausta jiems leist savi laikraščiai lenkų kalba.

Ir vis dėlto naivuoliai tvirtino: teisybė turi paimt viršų. Tiktai keliatas žmonių, ypač išėjunai ir lenkų visuomenės tarpo ar bent ją geriau už kitus pažinusieji, nuolatos perspėjo saviškius: Nežinote lenkų ar ką gi?! Šie neapsiriko.

Spalio 1 d. 2 val. popiet, tik ką išsiskirsčius gimnazijos mokiniams ir ėmus rinktis popietinių — Miesto Mokyklos ir Mokytojų Seminarijos mokiniams gimnazijos klason, gimnazijon atvyko policija, kuri pranešė jos vedėjui M. Biržiškai, jog neleisianti mokinių gimnazijon. Prie durių pastatyta sargyba. 3:30 val. atvyko Atstatymo Departamento atstovas Markevičius, apie kurį jau esame rašę str. "Chamizmas" ir kuris vadina save inžinierium," pryšakyje kelių valdininkų, t. sk. Švietimo Departamento atstovo Pszemenieckio (pabėgusio iš Kauno peoviakų), Vilniaus lenkų Lelevelio vardo gimnazijos direktoriaus Želskio ir kitų "pedagogų" ir nepedagogų, lydimų visos virtinės policijos. Į jų reikalavimą perduot gimnazijos rumus į lenkų gimnazijos direktoriaus rankas M. Biržiška atsakė protestuodamas prieš neteisingą rumų atėmimą iš lietuvių ir atsisakydamas kuo nors padėt juos apimant; žodžiu, laikėsi savo nusistatymo, dar mėnuo atgal jo raštu pareikšto. Jis atsisakė taipat kreiptis į esančius gimnazijoje mokinius (miesto mokyklos ir mokytojų Seminarijos) raginant juos skirstytis, o Seminarijos vedėjas J. Kairukštis sutiko pakartot, jei Markewicz pirma pats į juos kreipsis. Kreipimasis liko be pasekmių, tik mokiniai bent kiek atgal pasitraukė. Tuomet atvykusieji kreipėsi prie rakandų.

Išpradžių Markewicz (visų Departamento valdininkų jis vienas prisiėmęs lietuvių išvijime vadovaut) apreiškė turįs įsakymą išnešt laukan visus lietuvių gimnazijos ir jos direktoriaus rakandus, bet draugų nepritartas atmainė savo nusistatymą ir atskyręs direktoriaus butą, liepė jų rakandus sugrust, ko tačiaus per tris dienas nepavyko pilnai atlikt. Pirmą dieną pavyko atvykusiems, gimnazijai nedalyvaujant, "sutvarkyt" M. Biržiškos rakandus. Policija mėgino išstumt iš gimnazijos apie 150 ten buvusių kursisčių ir miesto mokyklos mokinių, bet tatai pavyko tik į patį vakarą. Sustumdytų, sualpusių, net sukruvintų mokinių netruko, beto jaunuomenė tvirtai laikėsi savo mokyklos, balsiai protestuodama prieš pasikėsinimą į jų mokymosi tiesą. Išėjo visam kam pasibaigus, "Lietuva tėvyne musų" giedodama. Paskutinius išvedė policija apie 8 val. vak., M. Biržišką su žmona ir broliu, kurie vaikus patalpinę pas gimines, patįs gavo susitaisyt viešbutyj.

Tuo tarpu gatvėje ties gimnazijos durimis kelias valandas stovėjo susirinkusioji lietuvių gimnazistų, gimnazisčių ir mokytojų dalis, kuri subėgo išgirdusi apie gimnazijos užpuolimą. Policija neleido jų vidun. Aplink sukinosi visokių pašaliečių, šnipų, Lelevelio gimnazijos mokinių, skautų, kurių vieni reiškė lietuviams užuojautą ir piktinosi tuo kas daroma, o kiti koliojo jaunuomenę ir grąsino jai. Pastebėta, jog nuošaliai laikėsi kariškiai, išskyrus buvusius lenkų gimnazijos mokinius. Pasižymėjo taip dr. Zajančkauskis, kuris pamatęs gimnaziją esant varoma, parsižegnojo (turbut didelis "katalikas"), ir balsiai pasakė: "Chwała Bogu! Chwała Bogu!" Bet jis nabagas nesulaukė didžiausio triumfo, kada pavakaryj jaunuomenei užtraukus lietuvių himną, policija šautuvais, skautai—lazdomis (jie atėjo pavyzdingoje tvarkoje lietuvius mušt), keli girti kalėjimo sargai—tiesiok kumštimis ėmė ją mušt (skirstyt"). Čia tai jau tikrai iš džiaugsmo jis—ir nevien jis, bet visa suidiotėjusi Vilniaus minia—iš proto butų išėjusi "Chwała Bogu" traukdama! Jaunuomenės tarpe, regis, nebus nė vieno, kuriam nebutų buožės ar lazdos tekę paragaut: visi lygiai nukentėję, išskyrus kelis, kuriems labiaus teko Mušta parpuolusius mažus vaikus, mergaites. Mušama lietuvių jaunuomenė buvo varoma iki pat Vilniaus gatvės. Keli lietuviai buvo suimti: Mokytojai St. Kairiukštis ir St. Naginskas (kaltinami, jog himną giedant be kepurės stovėjo). Tėvų Komiteto pirmininkas Kast. Stašys, VIII kl. mokiniai Pacevičius, Penkaitis ir kiti. Šauta į lietuvius tik vieną kartą, užmuštų nebuvo.

Taip tatai iš vidaus ir iš lauko puolant lietuvių gimnaziją, arba sprendžiant tąją reikšmę, kurią jai teikė kurstantieji administraciją ir minią lenkų laikraščiai, tiesiok antru kartu paimta lietuviams — Vilnius...

Taip tatai atgijo — Kražiai.

Vilniaus Lietuvių jaunuomenė įsirašė garbingan Lietuvos kankinių istorijos lapan: beginklė (netgi prieš šautuvus ir lazdas, nepaėmė nė lazdų nė akmenų), patvari narsiai gynė savo tiesas prie tautiškos mokyklos — pačių savo drąsiu buvimu, tvirtu stovėjimu, taktu, kaip dainoje senovės musų kareivis, kad raginama: Tik stovėk, ne drebėk, į vėliavą vis žiurėk! Ir męs esam tikri, jog toji jaunuomenė, net pačių aršiausių musų priešų endekų giriama dėl savo darbštumo ir patvarumo, ateityje dar nesykį. mokės viešai apreikšt savo meilę kalbos, tėvynės ir tautos. Valio, mergaitės ir berniukai! Valio, Vytauto Didžiojo ainiai!

Betgi kas pasakyt apie Vilniaus lenkų visuomenę, apie Pečulius—Lichtaravičius, dr. Zajančkauskius, Markevičius, Želskius, apie "pedagogus," kurie svetima skriauda rengia savo patogumus, kurie nesigėdi muštis su vaikais, kurie išauklėjo "Skautus" su lazdomis puolančius savo brolius? Ką pasakyt apie lenkų spaudą, kuri visą laiką kurstė prieš lietuvius, iki susilaukė musų vaikų pogromo (skerdynių), ir kuri beabejo ir dabar apšmeiž sumuštus vaikus? Ką pasakyt apie sugyvulėjusius, agitatorių tinkamai paruoštas Vilniaus "inteligentus" (išskyrus kelis pagirtuosius darbininkus, kurie verkė ir protestavo prieš lietuvių skriaudą, tulas žandaras susibarė dėl mušimo su milicininku, bet "inteligentai" pasisakė dr. Zajančkauskio lupomis)

Nejaugi nieks blaivųjų lenkų nenurodys jiems, jog jų vieta istorijoje—greta Novosilcevo, Klingenbergio ir Šiaulių prusokų, berods Obsto aiškiai jiems ruošiama!

Męs einame aiškųs atviri ir tiesaus tautiško darbo keliu. Męs jums, Vilniaus lenkų vadai, žiurime tiesiok į akis — ir joki persekiojimai mus nenubaidys. O jums lieka:

Wstyd i hańba! **B. Š.**

"Vilnius."

—o—

ĮVAIRIOS ŽINIOS.

—Buvęs Portugalijos karalium Manuelis, Londone pasisakė nieko bendro neturįs su Portugalijos sukilėliais, ir Portugalijon niekad grįžt nemano.

—Vengrų nelaisvėn paimtasis Karolis Hapsburg, sykiu su pačia, iš Thiany išgabenta Anglijos šarvuotlaiviu "Glowwerm" į Galatz, Rumunijon. Vakarų Europos militaristai dabar tarsis ką su nelaisviais toliaus padarius.

—Mass. valstijoj, miestelyj Millbury, dėlei stokos lytaus, pritruko vandens. Miestelio valdžia nežino ką reiks daryt ir jei lytaus nesulaukus užšals, bus tikras vandens badas. Dabar dar žmonės maitinasi parsinešdami vandens iš balų ir grabių, kur žemesnėse vietose dar vandens šiek-tiek yra.

—New Yorke areštuota brokeris George de Mage, kurs yra nužiurėtu apiplėšime pačtinio trukio Spalio mėnesyje, kuomet paimta siuntiniai su milijonu doliarių, pinigais ir pinigų vertės popieromis.

—Užėjus šalčiams Rusijoj, užšalo pakraščiai upės Volga, kas apsunkina pristatymą baduoliams pašelpos, kadangi apart Volgos, dabar Rusijoj panašiems dalykams ir į tas vietas kitokios transportacijos beveik nėra.

—Berlyne detektivai suėmė ispaną, Luis Nicolan, kurs čia slapstėsi su savo pačia, prasimanytu vardu kaipo Leopoldo Noble. Jis Kovo mėnesyj Madride nužudė Ispanijos premierą Dato ir todėl dabar susektas tapo išgabentas Ispanijoon.

—Į Bostoną atvykus iš Indijos keliems kolegijos studentams, surengta didelis susirinkimas, kuriame susirinkusių pagaminta rezoliucija pasiuntimui prezidentui Hardingui ir senatoriams. Rezoliucijoj reikalaujama pripažint Indiją neprigulminga valstybe.

—400 mylių į pietus nuo Halifax, jurėse sudegė gana didelis ir niekam ikišiol nežinomas laivas. Žuvininkai parplaukę Halifaxan papasakojo, jog matė degant laivą. Tuojaus išsiųsta pagelbos laivai, kurie nuplaukę rado laivą jau baigiant degt. Jokio gyvybės ženklo prie degančio laivo nebuvo.

—Italijoj paleistas tapo iš kalėjimo Antonio Alba, kurs visam amžiui buvo pasmerktas už pasikėsinimą ant karaliaus Emanueliaus gyvybės 1912 m. Dabar to paties karaliaus amnestija jis tapo paliuosuotu.

—Jaruzolime, į tarpą besibarančių žydų ir arabų gatvėje kaszinkas metė bombą, kuriai ekspliodavus, žuvo keturi žydai ir vienas arabas. Po ekspliozijai tarp žydų ir arabų kilo muštynės, kuriose naudota peiliai ir kitoki įrankiai. Apie 50 žmonių abiejose pusėse sužeista.

—Pradedant su 30 diena Gruodžio, per 63 dienas Suv. Valst. valdžia dalys žemę kareiviams, tarnavusiems pasaulinėje karėje. Viso bus išdalyta 3292 akrai žemės, kuri randasi Wyoming valstijoje.

—Netoli nuo Methuen, atrasta lavoną Lawrenco mokintojos iš vietinių mokyklų L. Halley. Ji turėjo 66 metus amžiaus. Manoma ją prisigirdžius dėlei vargo senatvėje.

—Wisconsino gubernatorius dovanojo 4 mėnesių kalėjimo baudą P. Christ, kurs teismo buvo pasmerktu už daromus suokalbius tarp straikuojančių darbininkų Rhinelander popieros fabrike. Bet tiesdaris Reid atsisakė gubernatoriaus klausyt ir kalinį nepaleidžia.

—Į New Yorką atplaukė du Japonijos kariški laivai, "Yukumo" ir "Indujuma" Šitie laivai keliauja vandeniniais keliais, aplink žemę.

—Į Suvienytas Valstijas atplaukė Francuzijos laivu "Paris" buvęs pasaulinėj karėj vakarinių talkininku karvedžiu, generolas Foch, kurs čia dalyvaus 11 d. Lapkričio iškilmėse.

—Per Lapkričio mėnesį Suvienytų Valstijų valdžia išmokės 1,000,000 doliarių Rosebuld rezervacijos indijonams, S. Dakotos valstijoj.

—Anglijos valdžia užsakė padirbt tris didžiausius kariškus laivus. Jie bus dirbami iš plieno ir cymento,

—Nuo pirmos dienos Lapkričio 1920 m. iki tam pačiam laikui šių metų, Suvienytose Valstijose gyvenanti italai, savo tėvynėn nusiuntė pinigų 1,000,000,000 lyrų, arba Suvienytų Valstijų pinigais 40 milijonų doliarių.

—New Yorke, prie "New York Dressed Beef Co." firmos durių 5 apsiginklavę plėšikai užpuolė šios firmos kasierių Mayerowitz, pareinantį iš bankos su 6,500 doliarių, kad išmokėt darbininkams algas, ir atėmę krepšį su pinigais, pabėgo. Atsitikimą matė minios praeivių, bet plėšikams niekas nesipriešino.

Užrašykite "AMERIKOS LIETUVĮ" savo giminaičiams ir savo draugams Lietuvoje

Skaitymas ir protavimas duoda žmogui stiprybę visuose takuose jo gyvenimo. Skaitant partyviškus laikraščius, pastoji partijos įnagis ir aklai kovoji, ne kartą pats save įžeisdamas, bile tik užganėdint savo partijos vadovus.

"Amerikos Lietuvis" nuo pat savo pradžios eina bepartyvišku keliu, kaip tik tinka skaityt kožnam žmogui, kuris teisybę myli.

Štai ką rašo kaimietis iš Lietuvos apie "Amerikos Lietuvį:"

Gerbiama Redakcija "Amerikos Lietuvio." Daug laikraščių aš skaičiau, nes skaitau nuo 9 metų savo amžiaus, bet man "Amerikos Lietuvis" už visus geriausia patinka. Aš gaunu ir dienraštį "Draugą" iš Chicagos, bet nėra man malonesnio laikraščio už "Amernkos Lietuvį" Ačiu jumis už gerą siuntinėjimą, nes gaunu kožną savaitę, esu labai dėkingas savo giminėms už jų malonę užrašyme man "Amerikos Lietuvio". Pranas Čiepis, Daržiškių kaimas, Raudenio v., Šiaulių apskritis.

Ką rašo mokinys iš Alytaus mokslainės Gerbiama Redakcija:— Kelis kartus man teko sutikti "Amerikos Lietuvį" kuris mano širdį patraukė prie savęs. Prašau tamstos nuoširdžiai pasigailėt manęs vargdienio mokinio ir siuntinėt man "Amerikos Lietuvį." Kada aš pabaigsiu savo mokslą, tada aš jumis atsilyginsiu. Kazys Zvinakis, Krokininkų kaimas, Krokalaukio valsč., Alytaus apskričio.

Kareivis 10 pulko Mariampolėje prašo "Amerikos Lietuvį" prisiųst. Sako: — Netikėtai mumis pateko "Amerikos Lietuvio" keli numeriai. Labai mums jis patiko. Norėtume, kad jis į musų pulką visada atsilankytų. Todel meldžiam gerbiamų suvalkiečių užrašyti "Amerikos Lietuvį" ir prisiųst musų pulkui daugiau literaturos. Sekretorius.

Toki atbalsiai iš Lietuvos nuo ukininko, nuo moksleivio ir nuo kareivio. Nieko Lietuvoje taip nereikia, kaip pagelbėt sveikas lietuviškas smegenis vystytis prie išdirbystės, pramonės, pilietystės ir savitarpinio pasišelpimo. "Amerikos Lietuvis"' rupinsis gerais trupinėliais mokslo paremt Lietuvos žmonėms auklėtis. Kiekvieno amerikiečio priderystė savo draugams, savo giminaičiams "Amerikos Lietuvį užrašyt.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIS
The Lithuanian Weekly
Published Every Thursday
at Worcester, Mass.

Subscription Rates:
In United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application.
M. Paltanavičia, Publisher,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Entered as Second-Class matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act. of March3, 1879.

Savaitinis laikraštis
"AMERIKOS LIETUVIS,"
Leidžiamas kas Ketvergas.
Prenumeratos kaina:
Suv. Valstijose metams $2.50
" " 6 mėnes. $1.25
Kitose viešpatystėse metams .. $3.00
" " 6 mėnes. .. $1.50
Pavienis numeris ..... 5 centai.

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užrašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

LIUDNOS VILNIAUS LIETUVIŲ DIENOS.

—o—

Kuomet, nežinia su kokiu tikslu tuli musų laikraščiai laikas nuo laiko vis skelbia apie Želgowski'o iš Vilniaus kraustymasi, tuom patim laiku parsieina prisimint liudnasias Vilniaus lietuvių dienas, kuomet to ne išsibodimo Želgowskio diktatūroje esanti lietuviai kenčia priespaudą, laukia geresnės ateities, nežinodami kada ir ko jie sulauks.

Jau iš pirmiau gautų trumpų žinių ir iš Lietuvos atstovo atsišaukimo žinome, kad lenkai Vilniuje uždarė lietuvių mokyklas ir kitas įstaigas, ir net surengė mokinių pogromus, kuriuos Lietuvos laikraščiai vadina trečiaisiais Kražiais. Anais sykiais žinios paskelbė apie lenkų demonstracijas prieš Lietuvos valdžią ir lietuvius, kuriose Vilnius beveik paskelbta prijungtu prie Lenkijos. Vaikščioja dar ir kitokių gandų apie lenkų nelemtus darbus Vilniuje, kurie lietuviams žada nemalonią ateitį, bet kol jie nėra patvirtinti, nėra reikalo apie juos kalbėt, kadangi ir taip yra užtektinai nelemtų nuotikių, kurie piešia mums gana liudną veizdą.

Vilniaus lenkai jau nuo seniai lietuvius persekiojo ir vargino, bet lietuviai vis dar laikėsi ir kovojo su savo prispaudėjais. Jie ant kiekvieno savo pavergėjų užsimojimo pakeldavo savo balsą, kuriuomi skundėsi visuomenei, nes turėjo savo laikraščius, leidžiamus lenkų kalboje. Savo laikraščiuose jie nurodydavo visuomenei neteisinguosius lenkų valdininkų, Želgowskio tarnų pasikėsinimus. Ir tuomi jie šį-tą laimėdavo, nes nevisi lenkai yra aklais Želgowskio ir Lenkijos šovinistų įrankiais, kurie nors ir simpatizuoja Lenkijai, tai vienok ir lietuvius skaito turinčiais žmonių tiesas. O to lietuvių ėdroms, lenkų endekams buvo perdaug, todėl jie uždarė lietuviams lenkiškus laikraščius, kad lenkiškai kalbanti lietuviai ir sąžiniškieji lenkai neišgirstų tikrųjų lietuvių skundo.

Tautų Lygai priėmus Lietuvą į savo narių tarpą, rodėsi dalykai kiek sušvelnės. Vienok viltis apvylė, nes vieton to, dalykai pasirodė šiurkštesniais ir iki tiek jau nuėjo, kad lenkai mokyklose surengė net lietuvių-mokinių muštynes. Negana kad tame šuniškai pasielgė vienas-kitas valdininkas, ar girtas kareivis, bet tame dar atsižymėjo gimnazijų mokiniai-lenkai, kurių tėvai ir broliai dar visai neseniai dejavo, kaip lenkus mokinius stumdė ir daužė Austrijos, Vokietijos, ar Rusijos valdininkai.

Priklausant Lietuvai Tautų Lygon, rodosi šis dalykas neturėtų lengvai praeit ir lenkai turėtų užtai pasiteisint. Vienok pats šitos Lygos elgimasis rodo kad ji į tai visai nesikiš ir nieko nesakys, kadangi ji vistiek lenkus palaiko, bile tik išvada atsiranda. O išvada čia jau yra, nes po uždarymui Vilniuje lietuvių įstaigų, po apdaužymui lietuvių mokinių, policijos viršininkas susikvietė vietinių lenkiškų laikraščių redaktorius, prisakė jiems visai neminėt apie visą skandalą, ir laikraščiuose viskas užtylėta. Dabar kada lietuviai pasiskųs, kad ir tai pačiai Lygai, tai lenkai gimsis ir vadins lietuvius melagiais, pamatuodami jų "neteisybę" tuom, kad apie tai laikraščiai nieko neskelbė. Lietuviams lenkiški laikraščiai uždaryti, o lietuviškiems laikraščiams, kurie tuom kartu Vilniuj buvo leidžiami ir visą tą atsitikimą paskelbė, juk bus galima netikėt. Bet ir beto Tautų Lyga labai mažai paiso apie Lietuvą ir daugiau lenkams pasitarnauja, kam gali but pavyzdžiu kad ir lenkų areštavimas Vilniuje Stasio Šilingo. Jau kiek kartų Lietuvos valdžia kreipėsi į lenkų valdininkus Vilniuje ir Varšavoj, ir į Tautų Lygos atstovus, reikalaujant kad kalinis butų paleistas, tai vienok ne lenkų valdininkų, nė nuo Tautų Lygos agentų, jokio atsakymo ir iki šiai dienai negauta ir tik kreipusis per Ispanijos atstovą, gautą paaiškinimas žodžiu, kad Šilingas yra areštuotas Želgowskio valdžios ir pati Lenkija nieko prie to neturinti. O vienok kada tarp Klepečių ir Vaikštėnų kaimų nupuolė lenkų orlaivis, degdamas su visais atsišaukimais į Lietuvos kareivius, raginančiais sukelt Lietuvoj revoliucija, tai Tautų Lygos agentai niekam nereikėjo nė kviest nė ieškot, jie patįs greitai atsirado ir pradėjo tyrinėt, ar ne Lietuvos kareiviai tą orlaivį pašovė. Ir pasirodžius, kad orlaivis pats užsidegęs nupuolė, tai nors ir paaiškėjo, su kokiu tikslu tas orlaivis į Lietuvą buvo atlėkęs, tai agentai, ar greičiau lenkų žvalgai, nieko nesakė. Tas parodo, kad nors Lyga Lietuvą ir prisiėmė į savo narių tarpą, nors Hymans neva ir rodė lietuviams šiokią-tokią simpatiją, tai vienok pati Lyga kaip pirmiau taip ir dabar tik lenkams bernauja ir Lietuvai nieko nežada. Todėl ir po nelemtam nuotikiui Vilniuje, kur lietuviai tapo lenkų nuskriausti ir pažeminti, galima tikėtis, kad Lyga ir toliaus pasiliks tik lyga tų, kuriems ji bernauja ir nuskriaustus lietuvius ne užtars, paliekant juos ir ant toliaus pergyvent ir kęst liudnasias Vilniaus dienas.

Prieš žiaurius lenkų darbus Vilniuje, prieš lietuvių skriaudas, Lietuvoj rengiama eilės protestų. Tas pats pradedama daryt ir šioje šalyje gyvenančių lietuvių. Bet tas liksis tik užuojauta nuskriaustiems Vilniaus lietuviams. Jų skriaudas, jų pažeminimą ir viską ką jie nukentė, protestai ne atlygins ir juos pačius paliks tose pačiose liudnose Vilniaus dienose, kokiose jie ir šiadien yra.

—o—

LIETUVIŲ VARDO PAŽEMINIMAS.

Nežinoma ypata mums atsiuntė iškarpą iš Philadelphijos laikraščio "Philadelphia Inquirer" iš Spalio 31 dienos, kuriame aprašoma viena diena prieš tai iškilusias riaušes Lietuvių salėje, prie Moyamensing skersgatvio, ties Carpenter gatve. Ten aprašoma, kad kalbant B. F. Mostowski'ui kilo didelis trukšmas ir kalbėtojas vos tik netapo sumuštas užtai, kad skaudžiai ir šiurkščiai kalbėjo apie bolševikus. Iškilus beveik muštynėms, pašaukta buris policijos, kurios viršininkas atėjęs uždarė prakalbų susirinkimą ir Mostowski, policistų burio apstotas, tapo išlydėtas laukan, įsodintas į automobilių ir gavo paliepimą kuogreičiausia neštis šalin. Policistams jį vedant iš salės, pikti balsai pašaliuose šaukė: "Duokit jį šią! Meskit per lengą!"

Nuokart neaišku kas tas Mostowski ir ką jis bendro galėjo turėt su lietuvių sale ir su lietuviais, na, kad ir bolševikais. Bet, kad toliaus tas Mostowski tituluojama Lietuvos konsuliu, tad paaiškėja, kad tai buvo tas pats Mostowski, kuris su Lietuvos atstovu Čarneckiu ir jo sekretoriumi Viniku važinėja per lietuvių kolonijas su prakalbomis, raginant lietuvius pirkt Lietuvos paskolos bonus.

Jau iš kelių vietų buvo skundų ir nepasiganėdinimų, kad kur tik Mostowski kalbėjo, visur žmonės buvo neužganėdinti jo kalbos šiurkštumu ir nemandagiais išsireiškimais. Tas pats galbut atsitiko ir Philadelphijoj. Tas nėra pagirtinu, kad tuom pat laiku, kada Lietuvos valdžiai ieškoma pas žmones pinigiškos paramos, sykiais atakuojama kitų įsitikinimų žmones, kaip lygiai nėra pagirtinu ir rašytojai, kurie laikraščiuose, savo raštais koliojasi ir pravardžiuoja kitus "slakeriais" ir kitaip. Atmint reikia, kad kiekvienas užgautas jaučia ir už užgavimą stengiasi atkeršyt, tad nestebėtina, kad tas iš dalies kenkia ir Lietuvos Laisvės paskolos bonų pardavinėjimui.

Betgi negalima pateisint tuos, kurie keršydami už savo jausmų užgavimą, pasistato save ant žemiausio laipsnio, parodydami savo nekulturišką išsivystymą ir stoką išauklėjimo. Taip pasielgt, sukelt susirinkime betvarkę, trukšmą ir beveik muštynes, vargiai drįstų ir laukiniai, ne civilizuoti žmonės. O to dasileido Philadelphijoj gyvenanti lietuviai, suardydami iš suvirš tukstančio lietuvių susirinkimą, kurin buvo susirinkę pasiklausyt prakalbų ir sulyg savo išgalės suteikt Lietuvai pinigišką paramą. Tai darbas tikrai bjaurus ir jį nepagirs nė vienas išmintingas žmogus, kokių pažiurų ir įsitikinimų jis nebutų. Išmintingi žmonės, jei jiems nepatinka kalbėtojo išsireiškimai, jie užprotestuoja prieš jį demonstrantyviškai, visi išeidami iš salės ir tuomi parodydami, kad jie su kalbėtojo nuomonėmis nesutinka. Philadelphijos lietuviai pasielgė kitaip ir pasirodė save ne išmintingais, bet desperatiškais nenuoramomis, peštukais ir nesuvaldomais tvarkaardžiais, nes salėje buvę pora policistų juos prie tvarkos privest nestengė ir todėl turėjo pašaukt visą eskadroną kaipo sukilusios gaujos išvaikymui.

Tai yra pažeminimas netik tų, kurie šitą trukšmą sukėlė, bet ir pažeminimas paties lietuvių vardo, parodant, kad dar yra tokių lietuvių, kurie nemoka save susivaldyt ir tuomi verčia kitus prie jų suvaldymo. Panašus atsitikimas neseniai buvo pas lenkus, New Hampshire valstijoj, ko pasekmėmis buvo tas, kad policija uždraudžia ateityje rengt susirinkimus, kuriuose varjama ne angliška kalba. Jeigu tas privestų ir lietuvius kitose valstijose, tada jau butų ne Mostowski, ar kitas koks kalbėtojas kaltas, bet išimtinai tie desperatai, kurie nemoka save susivaldyt. O juos tada šimtai tukstančių lietuvių keiktų.

Labai apgailėtina yra, kad senoji Philadelphijos lietuvių kolionija atsidurė šitokių skandalų sukuryj. Šitas skandalas ten jau ne pirmutinis, nes jų buvo ir pirmiaus, tai klerikalams, tai tiems patiems radikalams susirinkimuose iškeliant betvarkę ir išardant susirinkimus. Lietuviai, philadelphiečiai! Sugrįškit prie civilizacijos ir bukite lygiais kitų kolionijų lietuviams.

—o—

DEMOKRATIJOS KVOTIMAI.

Paskolos vajus tai lietuvių demokratijos kvotimai. Ar musų tautoje yra bent užmazga tikrosios demokratijos, žmonių valdžios? Ar musų lietuviškoji demokratija turi tokių steigiamųjų pusių, kurių stoka kitoms, kad ir demokratiškoms šalims? Ar Lietuvos liaudis demokratiją supranta, ar jos trokšta, ar prie jos įkurimo eina? Visi tie klausimai dabar rišami ne žodžiais, išvadžiojimais, bet tikraisiais gyvenimo faktais. Riša juos musų elgėsis paskolos vajuje.

Kas iš demokratijos, kuri liaudies pečiais ir galvomis eidama, tą pačią liaudį pudo kalėjimuose, badu marina, jos sielą iškreipia, jos kudikius atima (Rusija). Kas iš demokratijos, kuri užkietėja buržuazinėse formose, tautos likimą paveda amžiams buržujų ir kapitalistų klesai, pačiai liaudžiai neleisdama apreikšt savo sielos, nėgi savo valios? (Francuzija). Kas iš demokratijos, pavertusios piliečius negalvojančiais, nor ir tvarkingais, nors ir susiklausančiais? (Vokietija). Kas iš demokratijos, nors ir gyvos ir protingos, bet beširdės, leidžiančios savo vadams skriaust, čiulpt, išnaudot, novyt kitas tautas? (Anglija).

Ar galėtume kalbėt apie kokią nors Lenkijos demokratiją? Tėn nė pavidalo net nė vienos iš paminėtų demokratijų nė su žiburiu nesurastumė. Ten demokratijos antiteza, ten anachronizmų šalis, šalis valdoma puvančios aristokratijos.

Ir štai mažutė, vos atgijusi lietuvių tauta drįsta apreikšt savo didžiają ambiciją, kad ji savo krašte įkurs gal pavyzdingiausią pasaulyje demokratiją. Visi sluogsniai, visi luomai Lietuvos valstybę karė. Liaudis, darbininkai, ėjo savanoriais į pirmus Lietuvos pulkus, paskui pirmi legališkai, visos tautos pritarimu dalinosi dvarus; vėliau ėjo visi kas gyvas balsuot į Steigiamojo Seimo rinkimus (virš 90% balsuojančių). Tautos pusė, moters, neturėjo reikalo nė kovot už savo tiesas, niekas joms jų tiesų nepavydėjo. Kaip tyčia, moteris Seimą atidarė, moteris sekretoriavo. Ta pati liaudis, darbininkai net nemano užsidėt sau ant sprando globos, ar jungo, jau atsirandančios lietuviškos buržuazijos. Rodo tiek gyvumo, pajiegų, vienybės, kad jau šiadien aiškiai tveria Lietuvoje stipriausią politišką pajiegą.

Bet ta Lietuvos demokratija tvirta ne tik mokėjimu sau tiesų pareikalaut ir iškovot. Ji ypač tvirta savo priedermių pratimu ir tinkamu jų pildymu. Lietuvos liaudies nebuvo savo tautos ir valstybės slakeriais. Priešingai kovoje už laisvę jos vaidmuo buvo svarbiausis ir nulemiantis.

O kaip męs, amerikiečiai lietuviai? Kokią męs rodysime ir vykinsime? Ar tik demokratiją begalinių, kartais negalimų reikalavimų Lietuvos valdžiai? Ar demokratiją bergždžio ir neatlaidaus kabinėjimosi ir kritikavimo lietuviškos valdžios? Ar demokratiją tranų, kurie viską nori imt, o nieko nenori duot? Ar demokratiją tų, kurie nuo priedermių bėga, o kitų laimėjimų vaisiais naudotis nori?

Ar gal ir męs pasirodysime šalininkai tos demokratijos, kuri yra teisinga, padori, kuri piliečius augina, kuri skaisčią ateitį budavoja.

Šiadieną nėra kito tikresnio saiko lietuvių demokratijai pažint, tik štai koks: Remia Lietuvos valdžią, perka Paskolos Bonus — vadinasi yra dimokratas tikras, nes savo darbu savo demokratiškumą prirodo. Išsisukinėja, gudravoja, neperka—vadinasi, dar nevertas gražaus vardo demokrato,, nes dar yra miegančiu saldžiu tamsybės miegu, dar tik tolimas kandidatas į Lietuvos piliečius.

Vykinkime visi demokratiją darbais. Įsigykime sau tiesotą balsą Lietuvos reikalais tiesą atsisėst kada nors prie Lietuvos valstybės stalo. Visi pirkime bonus. L. P.

—o—

BROLIAI AMERIKIEČIAI.

Jusų ir musų pastangomis Lietuva tapo nepriklausoma. Bet to dar negana. Męs tame nepriklausomybės name tik tada busime laimingi, kada žydės musų krašte kultura, kada męs busime laisvi. Kulturai gi pamatą gali duot mokykla, o busime laisvi, kada pati mokykla bus laisva.

Musų išmanymu, mokyklos pamatiniu tikslu turi but visapusiškas harmoniškas jaunimo sielos ir kuno auklėjimas, kad paruošt jį visuomeniškam ir kulturiškam gyvenimui. Mokinimas ir auklėjimas turi but vedamas mokslo, darbo, aktiško tyrimo ir laisvos kritikos pamatais.

Bet ar pas mus taip yra? Ne, toli gražu netaip. Lietuvos klerikalai, susispietę į krikščionių - demokratų partiją ir daugumoj davatkų ir suvedžiotų piliečių balsais patekę į Steigiamąjį Seimą, kalba ką kitą. Jie nori pavergt mokyklą, neduodami jai laisvos kritikos ir pavesdami per neganėtinai susipratusius piliečius klebonų globai. Tokioje mokykloje musų vaikai gaus viduramžių raugo. Tokia mokykla neišauklės sąmoningų piliečių, su ja nežengsime pirmyn, kaip kitos kulturiškos šalys, bet busime amžini dvasios vergai.

Tad ar galima, matant juodašimtiškus klerikalų norus, nors valandėlę laukt rankas sudėjus? Ne, męs to nepadarysime. Męs stosime į kovą už mokyklos laisvę ir tą kovą garbingai laimėsime. Geriausieji darbininkai musų eilėse.

Broliai Amerikiečiai!

Męs, Lietuvos mokytojai susiburėme į Lietuvos mokytojų Profesinę Sąjungą, kuri, tarp kitų tikslų, yra pasiryžusi kovot už laisvą mokyklą; mus daug padaryta.

Turime virš tukstančio narių mokytojų; išleidžiame savo laikraštį "Mokykla ir Gyvenimas," laikome Kaune suaugusiems vidurinę mokyklą; rengiame paskaitų, ekskursijų ir kitą.

Yra butinas reikalas sudaryt savo spaudos Fondą, kuris galėtų mokyklas aprupint visomis mokslo priemonėmis. Bet vien savomis lėšomis fondą sudaryt sunkiai pajiegiame, nes męs, mokytojai, gauname visai mažą uždarbį. Darbas gi labai platus ir reikalauja daug lėšų.

Todėl męs kviečiame Jus, Broliai Amerikiečiai, pagelbon. Męs norime, kad prie to prakilnaus darbo ir jųs nors keliais doliariais prisidėtumet.

Tad jųs, broliai, kurie gyvendami, vargdami svetimam krašte supratot klerikalų juodus darbus, kurie sugrįžę į Lietuvą norite turėt savo vaikams gerą mokyklą, prisidėkite prie musų darbo. Nepasigailėkite kelių doliarių. Rinkite aukas ir patįs aukaukite.

Skaitykit ir platinkit musų laikraštį "Mokykla ir Gyvenimas." Siųskite jam straipsnių, žinių ir korespondencijų.

Pinigus, raštus ir laiškus siųskite šiuo adresu: Lietuvos Mokytojų Profesinės Sąjungos Centro Valdybai: Keistučio gatvė Nr. 14, Kaunas—Lietuva..

Laukiame Jusų gausios paramos.

Centro Valdyba:
Sekretorius **Tamošaitis,**
Pirmininkas **B. Žygelis.**

N.B. "Amerikos Lietuvis" paaukauja 1000 auksinų augščiau minėtai sajungai ir apsiima pasiųst visas aukas be jokio pelno, Lietuvių Mokytojų Valdybai į Kauną.

"Amerikos Lietuvis,"
15 Millbury Street,
Worcester, Mass.

"AMERIKOS LIETUVIO"
KALENDORIUS
1922
METAMS

GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA GIMINĖMS ir draugams kaip Amerikoj, taip ir Lietuvoj. Pasiskubinkit duot užsakymus, kad jusų giminės Lietuvoj Kalendorių gautų prieš Kalėdas. Pasiųsdami saviems "Amerikos Lietuvio" Kalendorių, padarysit jiems didelį džiaugsmą ir suteiksit didelę naudą. Musų Kalendorius bus geriausias už visus buvusius lietuviškus kalendorius, nes jis duos labai daug istoriškų ir moksliškų skaitymų su paveikslais. Kalendorius išeis iš spaudos gale šio mėnesio. Pasiskubinkite su užsakymais.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

PO MEDŽIU

Malonųs broliai ir seserįs! Pastaruoju laiku aš jums papasakojau kelis savo įspudžius iš vieno-kito atsitikimo tarp musų viengenčių, kurie netik jau tarpe savųjų parodo netaktiškumą ir stoką senso, bet jie tankiai iškerta panašius šposus ir tarpe svetimtaučių, lyg tyčia, kad parodžius netobolumą. Iš tų mano papasakojimų jųs patįs sprendžiate, ar gerai musų viengenčiai daro, kuomet jie patekę vienur ar kitur, kur reikia pasirodyt kuomi nors prakilnesniu, pasirodo beveik vaikiškai. Sakau, kad jųs sprendžiate gerumą ir blogumą tokių pasielgimų, todėl, kad pats girdėjau, kaip vienas-kitas iš tarpo musų burelio, kurie pereitu kartu lankėsi Po Medžiu, tarpe savęs kalbėjosi tokius pasielgimus peikė, o labiausia peikė atstovo pasitikimo ceremonijas ir tuos kalbėtojus, kurie susiriesdami gyrė kunigą ir tą, kurs išjuokė savo motiną. Gerai, kad mokate skirt kviečius nuo kukalių.

Bet aš dar turiu keliatą įspudžių, kuriuos jums aną kartą nespėjau pasakyt, nes prisiartino laikas, kuriame turėjo prasidėt prakalbos, tai neužbaigę savo tėmą, skubinomėsi į prakalbas. Todėl šiadien aš jums priminsiu dar kelis nelemtus atsitikimus, nutikusius tarpe musų viengenčių. Tie nutikimai irgi musų kulturiškame gyvenime nėra naudingi.

Vieną kartą man teko matyt burelį, susidedantį apie iš 20 žmonių, susirinkusių geležinkelio stotin. Tarpe jų buvo daugiausia pramoninkai ir profesionalai, inteligentai. Nuo tokių žmonių reiktų tikėtis gerų pavyzdžių, kuriais galėtų persiimt nuo tokių inteligentų tie, kurie yra tolimesniais ir žemiaus stovinčiais. O vienok to galima tik tikėtis ir pageidaut, bet įgyt, ne.

Tiesiok buvo gėda iš šalies žiurint, kaip tas burelis sustojęs ant tako, kėlė lermą, pusiau lietuviškoj, pusiau netaisykliškoj angliškoj kalboj. Svetimtaučiai žiurėjo į juos su panieka, ir iš jų minos buvo galima spręst, kad apie tą lietuvių burelį jie manė labai blogai. Mat, tas lietuvių burelis važiavo toli, į kitą miestą, kokin tai suvažiaviman, ar kaip jie sako, seiman. Prie to jie rengėsi jau nuo seniai ir garsino, kad važiavimui jie pasisamdys atskirą sau vagoną, kuriame tik vieni lietuviai važiuos, kad kelionė butų ramesnė. Prie to jie rengėsi per dvi ar tris savaites, o tuomi besirengimu jų buvo tai tik vieno su kitu pasikalbėjimas kur ant kampo gatvės ir pasigyrimas vieno kitam, kad.... važiuos ir daugiau nieko. Kada jie susirinko stotin ir suėjo prie langelio pirktis kelionės bilietus, nusistebėjo, kad jiems bilietai nėra nupiginti. Čia pakilo lermas ir aiškinimas agentui, kad didelis buris keliauja seiman ir todėl jiems turi but bilietai pigesni, nes jie važiuos atskirame vagone. Agentas, kad nesutrukdžius žmones, ateinančius pirktis bilietų, pašaukė kitą valdininką ir tam paliepė su mų lietuviais aptart dalyką. Tas išėjęs stoties salėn, su sirinkusių lietuvių paklausė kame dalykas. Na ir tada pasidėjo lietuvių aiškinimai: Kiekvienas kalba, kiekvienas pasakoja, rėkauja, rankomis mosuoja, galvomis krato, spjaudo į šalis. Kiti dar ateina stotin ir pamatę burį, tuojaus ir tie puola burin ir tie elgiasi kaip ir tie, kurie jau "kovoja" nuo pirmiau. Pasirodė, kad apie jų rengimąsi ir atskiąme vagone važiavimą seiman geležinkelio valdyba nieko nežinojo, nes jai niekas apie tai nieko nesakė. Galiaus vienas iš burio išsiskyręs ėmė kitus balsiai šaukt, smarkiai sukdamas ranka į duris, vadindamas eit kito geležinkelio stotin, ten busią viskas sulyg jų noro. Valdininkas tada nusivedęs juos pašalin šiaip-taip suderino, kad visi galės važiuot viename vagone ir tik su vienu bilietu. Tada prasidėjo surašinėjimas važiuojančių seiman. Kol vienas kitą susigaudė, iškrikusius jau po visą stoties salę, kol dar tarpe savęs išsiginčijo, kol pinigus išdėjinko, perėjo apie trįs valandos. Šiaip-taip sulipus į vagoną, vėl nauji reginiai. Išsiskirstę po visą vagoną, vienas kitą šaukia, rėkauja, vieną žodį lietuviškai, kitą angliškai, vienas kitam rodo bonką degtinės, kitas kaziras, kiti jau dainuoja. Mat, jie yra matę, kad taip elgiasi vagonan susigrudusi šaika pusbernių svetimtaučių-bolininkų, tai ir jie taip elgiasi. Svetimtaučiai dairosi ir pečiais trauko, stebėdamiesi, kokios čia kulturos žmonės vagonan sulipo. Tik galiaus atėjęs konduktorius šiaip taip juos sutvarkė, suvarydamas visus į vieną vagono galą ir prisakydamas labai nerėkaut. Taip sutvarkinti jie nuvažiavo.

Tai matot, mieli broliai ir sesers, kaip mųs viengenčiai netikusiai pasirodo tarpe svetimtaučių. Gerai jei dar tokiame atsitikime svetimtaučiai nežino, kad tai yra lietuviai, tai jie pamano juos esant "poliderias" ir tada lietuvių vardas nenukenčia. Bet jei sužinoma juos esant lietuviais, tada jau lietuviams užuojauta ir simpatija pas svetimuosius mažėja, nes jie, susidurus kada su lietuviais, pamano sau: O, tai tie, kurios anais laikais teko matyt taip nemandagiai pasielgiant viešoje vietoje. Tai yra žmonės labai žemos kulturos ir be tinkančio žmonėms išauklėjimo. Jeigu jie taip elgiasi tarp svetimų ir nepažįstamų žmonių, viešoje vietoje, tai kas dedasi jų pačių tarpe ir jų kasdieniniame gyvenime?

Užtaigi, malonųs broliai, ir jųs sesers, kiekviename savo žingsnyje, kiekviename savo darbe, ar busite namie, ar išeisite į tarpą svetimtaučių, pavieniais ir savųjų bureliais, visada stengkitės pasirodyt, kad jųs esate išmintingais. Ar tai einant gatvėmis, ar sustojus kur nors, nesikalbėkite tarpe savęs visu balsu, kad tuomi atkreipus ant savęs kitų atydą. Nerikdykite savo vaikus, jei juos turite prie savęs. Nekalbėkite visi sykiu, ar tai tarp savęs, ar su pavieniu, su kuriuomi turite kokį reikalą. Kalbėkite vienas, o tam pabaigus, jei reikia, kalbėkite kitas.

Jeigu gatve einate didesniame burnje, eikite vienu šalitakio šonu ir eikite greta po du ar po tris, o ne užėmę visą šalitakį, kad ateinanti žmonės galėtų pro jus praeit. Duodant praeinančiam taką, tie kurie einate kairėj pusėje, pasilikite kiek užpakalyj, kad praeinantį ne užgaut. Prieš ateinančius visada lenkitės dešinėn pusėn, o ne kairėn. Einant draugėje su kuom nors, niekad nešvilpauk ite ir sau neniuniuokite, nes tai yra įžeidimas to, su kuriuom einate.

Žmogus.

"AMERIKOS LIETUVIO"
Knygyne gaunama
ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Baltimore, Md. Gal but, kad nė vienoj kalionijoj nėra taip labai siuvėjams algos taip sumažintos kaip kad Baltimorėj. Praeitą metą apsireiškus bedarbei, darbdaviai pasinaudodami proga, pradėjo mažint užmokestis ant žiponų, pirmiausia kontraktoriams, kurie išima darbą į savo dirbtuvėles. Na, o kontraktoriai savo darbininkams pradėjo mažint algas dar daugiau. Kaip darbdavis taip ir kontraktorius visuomet įkalbinėjo, kad jeigu tik dirbsi už pigiau, tai darbų bus ikvaliai. O unija gerai permatydama tos bedarbės priežastį, nenorėjo daleist, kad algos butų mažinamos ir visuomet aiškino, kad jųs ir dykai dirbsite, to darbo vis viena nebus daug. Pagaliaus atsirado tokių galvočių, kurie sumanė pasiliuosuot nuo unijos ir pradėjo organizuot taip vadinamas kooperacijas, arba geriau sakant, "skebšapes", ir paskui vieni už kitus pigiau dirbo. Unija norėdama tam užbėgt kelią, bandė iššaukt straiką, bet ir tas nieko jau negelbėjo, nes darbininkai jau buvo pilnoj demoralizacijoj, o agitacija vis ėjo ir ėjo, kad nusileist. Pagaliaus darbininkai pradėjo nusileist, o tam nusileidimui ir galo nebuvo, kad nusileido jau veik per pusę. Nežiurint taip didelio nusileidimo, darbo vis vien nebuvo, nežiurint, kad kaip kooperatninkai, taip ir kontraktoriai vieni už kitus bandė darbą išimt vis pigiau ir pigiau.

Prasidėjus kiek geriau darbams, nusileidimo reikalavimas vistiek ėjo savo keliu, kol priėjo iki tiek, kad prosytojai jau negalėjo kęst toliau. Ir Spalio 18 d. laikydami savo susirinkimą, nuodugniai apkalbėję tą reikalą, nutarė šaukt visų prosytojų susirinkimą Spalio 25 d., 9 valandą ryto, su tikslu, kad susirinkimas turės surast budą užbėgimui už akių tam algų mažinimui.

Spalio 25 d. 9 v. susirinko 36 dirbtuvių prosytojai. Katrų dirbtuvių prosytojai nepasirodė, tai buvo pasiųsta speciališka komisija, kad atvestų ir tuos. Rezultatas buvo, kad po pietų prisidėjo dar 15 dirbtuvių, o ant rytojaus 5-kios, viso 55-kios dirbtuvės. Tam tikra komisija apskaitė, kaik prosytojas, dirbdamas nuo stukių turi gaut už nuprosyjimą žipono. Ant to visi sutiko ir nutarė negrįšt į darbą tol, kol kontraktoriai neišpildys jų reikalavimus. Susirinkusieji dar nebuvo galutinai aptarę savo reikalus, o kontraktoriai jau beldė į duris ir klausė, kodėl jų prosytojai neina dirbt. Paaiškinus jiems kame dalykas ir paklausus, ar jie sutinka mokėt kiek prosytojai reikalauja, atsakymas buvo, kad jie sutinka ir bėgyj 2 dienų 25 kontraktoriai išsivedė savo prosytojus, tarpe kurių buvo 3 kooperacijos, kurių prosytojai buvo unijistai.

Bet atsirado ir tokių, kurie yra greištai nusistatę prieš darbininkus, ir vieton duot žinią darbdaviams, kad jų darbininkai reikalauja didesnio užmokesnio ir, kad darbdavis teiktųsi kiek pridėt, sušaukė savo susirinkimą ir nutarė visai uždaryt dirbtuves, ką ir padarė Spalio 26 d. Penki kontraktoriai ir viena kooperacija, kurių tik vienas žmogus buvo ant straikų, išvarė savo vyrus darbininkus, įsakydami, kad kol negrįš prosytojai, tol ir jie negrįš. Tur but tie ponuliai tikėjosi tuomi išgazdint darbininkus ir pasėt tarpe jų neapykantą vienų prieš kitus, bet apsiriko, nes dabar tie visi darbininkai rengiasi pareikalaut didesnių algų už savo darbą, kurios jiems atlygins ir už sugaištą laiką. Kaip didelis gaisras užsikurs iš tos mažos kibirkštėlės, paminėsiu vėliau.

P. Jaras.

Cambridge, Mass. Seredoj, Spalio 26 d., vakare, Aquino salėje, buvo nepaprastos prakalbos, kurias surengė vietos S.L.Paskolos komitetas. Į šias taip svarbias prakalbas buvo atvažiavęs Lietuvos Valstybės atstovas Voldemaras Čarneckis ir B. Mastauskas. Viniko nesulaukėm, jis irgi buvo žadėjęs atvykt. V. Čarneckis savo rimtoj kalboj daug dalykų pasakė apie Lietuvos padėtį, jos sunkią kovą su įvairiais priešais, ypač su lenkais, ir abelnai visą šių dienų padėjimą. Kalbėjo Cambridge miesto majoras E. W. Quinn. Jis labai prielankiai išsireiškė apie lietuvius ir sakė norįs matyt Lietuvą nepriklausoma, demokratiška, republika ir tp. Toliaus kalbėjo B. Mastauskas apie Lietuvos vidurinę tvarką ir tvirtą pasiryžimą jos piliečių, jos sunų, gint tėvynės rubežius nuo priešų, iki nebus sava sostinė, Vilnius, atvaduotas nuo lenkų. Jo kalba publikai patiko, nes tarpais įpynė juokų. Turiu pažymėt, kad B. Mastauskas neperseniai yra aplankęs Lietuvą, tad ir daug ko patyrė joje budamas. Paskui kalbėjo trumpai kun. F. Juškaitis, ragindamas susirinkusius pirkt bonus.

Atstovui įėjus į salę benas griežė Suvienytų Valstijų ir Lietuvos himnus. Vėliaus sekė kalbos svečių, pardavinėjimas L.L.P. bonų, ir kolekta atvadavimui Vilniaus. Bonų mažai parduota, aukų surinkta $110 dol. Žmonių nedaug buvo, nežinia dėl kokios priežasties. Cambredges lietuviai kada buvo smarkųs ir duosnųs, nesigailėjo tautai, savo gimtinei šalelei, bet dabar nesuprantamai keistai atrodo. Nedyvai, kad neperka bonų ir neaukauja tėvynės reikalams, bet ir į prakalbas tik pusė tiek žmonių susirenka, kiek kad pirmiau budavo susirenka. Gyvenimo sąlygos gal neleidžia darbininkams remt finansiškai Lietuvą, bet kurgi musų lietuviai, tie biznieriai, kurie iš lietuvių sau puikų gyvenimą pasidaro? Kodėl jie neišlenda iš užkertės ir ko jie neperka L. bonų ir neaukauja, juk jų nedarbas, sunkus laikai nepaliečia; sunkus pragyvenimas tik fabrikų prastiems rankpelniams darbininkams. Matyt, kad musų kolionijos biznieriai yra linkę prie bolševikų ir laukia, kuomet Lietuvoj įvyks raudonųjų "rojus." Ar tik neapsivilsite jųs, šykštuoliai. Ar tik nebus veltui jusų laukimas.

Tiesa, degtinę tai sunkia beveik visur, ir turi tam užtektinai pinigų.

Na, šiuom sykiu užteks, prie progos kitą kartą parašysiu daugiau apie šį dalyką.

Putinėlis.

Hartford, Conn. 28 dieną Spalio atsibuvo čia šv. Petro salėj prakalbos. Žmonių susirinko iš visų aplinkinių taip daug, kad pritruko sėdynių ir todėl daugeliui parsiėjo statiems stovėt.

Vakaro pirmininku ir programo vedėju buvo kun. Ambotas, kuris savo įžanginėj kalboj trumpai papasakojo kaip jis 1920 m. budamas Lietuvoj neturėjo progos lankytis prakalbose buvusio Lietuvos atstovo J. Vileišio, nes tuom laiku jis buvo ir kaip tik keturiomis dienomis iš Lietuvos iškeliavo pirmiau negu lenkai užėmė musų žemės sostinę Vilnių.

Pirmiausia kalbėt buvo perstatytas Vinikas, kurs gana lemtai nukalbėjo, i kabantį žemlapį rodydamas aiškino vietas, kuriose yra dabar sulindę nelabi lenkai tarp Lietuvos, Gudijos ir Rusijos (lenkai dabar sulindę ne į tarpą Lietuvos ir kitų kaimyniškų žemių, bet į Lietuvos žemę. Red.), kartu paaiškindamas ir Hymanso 15 punktų, sulyg kurių jis norėjo musų žemelę Lietuvą kaip nors sukišus lenkams. Bet Lietuvos Steigiamasis Seimas nesnaudė ir gerai matė kas norima tais punktais atsiekt. Paskui dar papasakojo kaip didvyris kriaučius gudriai organizavo Lietuvos kariumenę ir kaip gudriai užėmė vieną miestelį, be jokių šaudymų ir kaip sumušę išvijo bolševikus.

Toliaus kalbėjo Mastauskas, bet šio kalba jau nebuvo tokia švelni kaip Viniko ir žmonės tuojaus ėmė rugot, kad Mastauskas prievarta nori priverst pirkt bonus. Matydamas tai kun. Ambotas tuojau stojo kalbėt ir patarė nemanyt, kad norima prievarta verst prie bonų pirkimo, ir gražiai prie to liuosnoriai visus kvietė. Tada susirinkusieji tuojaus bonų išpirko už 1,800 doliarių; net vienas žydas pirko ir tuojaus užmokėjo. Užtai lietuviai jį paėmę iškėlė augštin, ir visi sveikino linkėdami jam visokių gerų pasekmių.

Toliaus kalbėjo atstovas V. Čarneckis, kurs savo gražioj kalboj nupiešė ir paaiškino kaip lenkai žiauriai elgiasi su lietuviais, kaip musų tėvynei yra reikalinga parama, ir kam negalima prieš juos kariaut su kardu, tai reikia kitais budais prie kovos prisidėt, idant pasirodžius, kad męs mylim savo tėvynę ir niekam męs ją neatiduosime, nors reiktų ir paskutinį lašą kraujo už tai praliet.

Tik stebėtina, kad musų pramoninkai neremia Lietuvos reikalus. Gal jie mano, kad tie vargo pelės, biedniokai, darbininkai, išpirks Lietuvai laisvę, o jie paskui ten nuvažiavę sau ramiai gyvens. Dargi tuli iš jų šeimyniškai yra su lenkais susimaišę ir lenkų militaristams su siela ir kunu parsidavę.

Kartą aš nuvažiąvęs į bažnyčią suėjau vieną pažįstamą ir pradėjau jį klausinėt, ar gauna kokį laišką iš Lietuvos. Jis pamatė mane turint lietuviško bono ženklelį, paklausė manęs, ar aš bolševikas, kad tą ženklelį nešioju. Aš jam paaiškinęs ką tas ženklelis reiškia ir pasakiau jam: "Tu manai, kad vedęs pačią lenkę, tai ir Lietuvos ženklo jau nepažįsti?" O ištiesų taip yra su tulais musų broliais; kaip tik susimaišo su lenkais, tai tuojau ir pamiršta lietuvystę.

Slast. Oželis.

Rochester, N. Y. Spalio 29 d. A.L.D.L.D. 50 kp. surengė teatrą. Buvo lošiama "Nepasiektas Tikslas." Veikalas paimtas iš Rusijos revoliucijos, ir Kolčako kontrrevoliucijos. Apie patį veikalą mažai ką galima paminėt, nes autorius persistato tas gėrybes, kurios yra Rusijos "rojuje." Ir tas baisenybes ir terorą kontr-revoliucijos. Nors teisybės mažai yra žinoma, apie tą bolševikų viešpatavimą, bet sulyginus tuos išsireiškimus teatre ir ateinančius laiškus iš Lietuvos nuo žmonių, buvusių tame "rojuje," tai visgi galima sakyt, kad, tai yra autoriaus gyrimosi ir varymas agitacijos tarpe tamsių ir nesusipratusių musų brolių. Agitacijos atžvilgiu tą veikalą galima iškelt ant gana augšto laipsnio, o dailos žvilgsniu ant zero (0).

Kadangi šitas buvo dar pirmutinis teatras šiame sezone, tai žmonių prisirinko apie 300 ypatų, nors daugelis ir turėjo eit namon neužganėdinti, nes tikėjosi ką nors geresnio, o ne agitacijos.

Lošėjai savo užduotis atliko gana gerai, nors buvo ir trukumų, bet užtai negalima daug užmest, nes tai yra tiktai darbininkai, o ne koki profesionalai. Jučias gana gerai atvaizdino Kolčaką ir tai buvo gyvas jo paveikslas. Taipgi Popas, A. Arlauskas atvaizdino gyvai Rusų popo paveikslą, taipgi ir kiti gana gerai lošė.

Ant galo noriu tiek pabrėžt, kad Rochesterio publikai dramų ir tragedijų neužsimoka lošt, nes nesupranta jų svarbos, kaip ir laike šito perstatymo, kur buvo sušaudomi komisarai, kaip tik pasigirdo šuviai ir žmonės puolė negyvi, tai publika buvo gardaus juoko. Koks veikalas nebutų, bet juokas vartot kur yra atvaizdinamas paveikslas sušaudymo, visgi nevietoje.

Teatrą Matęs.

Visokių laiškams popierų galite gaut "Am. Lietuvio" Knygyne.

Baltimore, Md. Spalio 2 d. L.A.A.Kliubo spēkomis tapo sulošta "Pilėniečiai," tragėdija 5 aktų, 8 atidengimų. Lošimas išėjo neblogiausia, tik biskutį buvo perilgos tarpaktės, kas darė publikai nuobodumą. Publikos buvo apie koki 9 šimtai ir vakaras davė gražaus pelno, kuris buvo skirtas į Liet. salės B-imo B-vės atsargos iždą.

Spalio 29, vakarinės vaikų ir mergaičių mokyklos buvo surengtas puikus vakaras ir visas to vakaro pelnas paskirtas taipgi į L. S. B. B-vės iždą. Vakaro programas susidėjo net iš 41 paragrafo, kaip tai dainos,deklemacijos, monologai, dialogai, smuikomis griežimas, skambinimas ant piano, skaitymas iš knygų, taipgi ir rašymas ant toblyčios. 39 išpildė patįs vaikai ir mergaitės, o tik du išpildė ant tampyklės suaugęs P. J. Ruzga, No. 41 buvo "Lietuvos vaizdelis," kuris perstato kaip lietuvių šeimyna karės viesulos blaškyta gyveno giriose, ir kaip ten atrado tos šeimynos duondavis tėvas, pabėgęs iš vokiečių nelaisvės. Vaizdelis yra žingeidus ir sykiu graudus.

Lošime dalyvavo vienos mergaitės; 2 iš jų persirengę vyriškai, tai yra 70 metų senelis, tėvas ir Juozukas. Sulošta visai gerai, tik senelis lyg perplonai kalbėjo.

Vakarienės mokyklos ir vakaro vedėjas buvo A. Kurelaitis, o režisierius Mag. Mačiulaičiutė. Choro vedėjas buvo V. Praninskas. Muzikos, smuikoms, Ona Kairiutė.

Iš tokių vakarų tik reikėtų pasidžiaugt, kur męs matome, kad musų priaugantis jaunimas yra tautos žiedu, taip puikiai besilavinantis lietuvių dvasioj ir meilėj savo tėvynės.

Reikia pasakyt, kad garbė yra tėvams, kurie nepavydi savo vaikučiams lavintis dailoj, muzikoj, taipgi ir pramokt lietuviškai skaityt ir rašyt. Garbė ir A. Kurelaičiui, kuris savo pasišventimu vargo jau keturias žiemas su kudikėliais ir stengėsi jiems įkvėpt meilę prie savo kalbos ir rašto. Vienas dalykas, kurį aš negaliu praleist nepastebėjęs, tai tas, kad tėvai ateidami į tokius vakarus prisiveda neapmokamų vaikų, su kuriais užima gana daug vietos, programui prasidėjus, paleidžia tuos visus vaikučius lyg kad kokius avukus, kurie bėgiodami po salę daro labai daug nemalonumų, tiems, kurie nori ramiai sau klausytis kas yra kalbama ant estrados.

Publikos buvo gana daug, liks ir gražaus pelno. Su Lapkričio pirma atsidarys vakarinė vaikų ir mergaičių lietuvių rašybos mokykla ir tėvai neturėtų praleist tos progos, ir leist savo vaikučius į tą mokyklą. Vieton, ką tie vaikučiai bėgioja gatvėse, tegul tą porą valandų pasimokina lietuviškai skaityt ir rašyt, o katrie tėvai kiek daugiau išsigali, tegul leidžia ir muzikos pasimokint, iško bus tėvams nemažai nauods, nes jų vaikučiai neturės progos gatvėse išdykaut ir jie lankydami vakarines lietuvių mokyklas, išaugs gerais šalies piliečiais ir tikrais lietuviais, už ką ir tėvams bus garbė.

P. Jaras.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

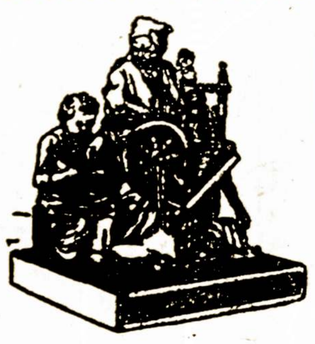

—Mama, pasakyk man ką reiškia konfucizmas.

—Vaikeli, konfucizmas reiškia Konfucijaus mokslą, palikimą žmonėms jo prisakymų kaip gyvent. Kadangi dabar daug prisakymų pasaulyje yra gerų, jau rodos, kad Konfucijus neturėtų nė vietos su savo prisakymais. Bet, kad jis pirmas tokius prisakymus sumanė ir, kadangi šimtai milijonų žmonių pasaulyje juos gerbė, tai neprošalį bus kad aš tau apie juos papasakosiu.

Konfucijus neskelbė kokį posmertinį gyvenimą, nė persistatė save kokiu dievaičiu. Jis buvo praktiškas žmogus ir rupinosi žmonijai pagelbėt su savo geromis nuomonėmis. Konfucijus neklausė žmogaus, ar rengi savo sielą prie pomirtino gyvenimo. Bet jis dėjo savo visą jiegą, kad parodyt žmogui kaip gyvent ant šio pasaulio.

Konfucijus negazdino žmogaus posmertinėmis kankynėmis ir neprižadėjo jokių linksmybių. Jis tik darodinėjo žmonėms, kad be jokio užmokesčio žmogaus priderystė but geru. Konfucijus sakydavo, jog žmogus užgema su gerais prigimties norais, tik turi stentis savo gerumą per visą amžių palaikyt. Konfucijaus mokslas neišrodo kaipo religija, bet kaipo morališkas mokslas, kuris riša žmoniją ir kaipo toks ryšis pats per save pavirsta į religiją. Konfucijus kuodaugiausia stengėsi įkalbėt pareigas tėvų, kaip tėvai turi elgtis su savo kudikiais ir savo vaikais. Jis niekad nesiliovė duot pamokinimus. Taipgi priderystė vaikų savo tėvams. Tas jo prisakymas labiausia išsišakojo ir šios dienos chinų širdyse. Gal tas prisakymas pagelbėjo tai milžiniškai tautai tukstančius metų pragyvent ir nesugriut. Kada kitos viešpatystės griuvo viena po kitai, garsinga Grekija sugriuvo, garsinga Rymo imperija, Ispanija ir daugelis kitų sugriuvo, o chinai išgyveno tukstančius metų iki šiai dienai, su gerais ir praktiškais Konfucijaus prisakymais. Konfucijaus prisakymas, kad vaikai gerbtų užvis daugiau savo tėvus, padarė tvirtą ryšį chinų tautoje ir dėlto ta tauta pergyveno ilgiausius amžius už kitas visas tautas. Visos gentįs savo senovybėje gerbė savo mirusius, bet ta pagarba buvo surišta su aukomis gyvų žmonių, užmušant gyvus žmones, kad pagerbt mirusius. Konfucijus išnaikino tuos prietarus ir įvedė budą pagerbimui mirusių savo ne žvėrišku budu, todėl pagerbimas mirusiu pasidarė lengvesniu ir galimu per amžius užlaikyt. Tas sustiprino gyvenimą šeimynos, o kur šeimynos gyvenimas stiprus, ten ir tauta darosi stipri ir galinga. Paskiaus vaikai labai gerbia savo tėvus, prižiuri juos senatvėje ir jų kapus užlaiko paguodoje. Vaikų meilė prie tėvų, tėvų prie vaikų, padarė skaitlinga chinų tautą. Konfucijus viename savo prisakyme sako: "Guodok savo tėvus ir atiduok paguodą savo broliams, tas yra priderystė visų žmonių. Kiekvienas jaunuolis turi guodot savo senuolius namie, kada atsitolina nuo jų, tegul rupestingai tobulina savo meilę prie savo tėvų ir visos žmonijos. Atliekamą savo laiką tegul pašvenčia dailai ir muzikai. Sunus, kuris eina savo tėvo gerais keliais, užsipelno but vadinamu darbštumo pilnas.. Vaikai tėvams gali nusiskųst vien tik laike ligos. Negana to, kad vaikai parupina maistą savo tėvams, nes šunes, arkliai ir karvės taipgi prisideda prie tėvų maisto parupinimo. Jeigu vaikai vien tik parupins maistą tėvams, o jų ne guodos, tai kaip jie gali skirtis nuo šunų arba kitų gyvulių? Sunųs, tarnaujantįs savo tėvams, gali dupt patarimus, jeigu tėvai reikalautų, bet nemurmėt priešingai. Pakol tėvai gyvi, vaikai neturi juos apleist ir prasišalint toli. Vienok, jei reikalas priverčia toli trauktis, reikia duot žinią tėvams, kur jie savo vaiką gali atrast. Sunus visada turi atmint amžių savo tėvų. Visada džiaugtis iš ilgo tėvų amžiaus. Seniems duot atsilsį; savo draugams duot paguodą; jauniems duot meilų žodį. Ką žmogus gali daryt neturėdamas brolių? Jis turi manyt, kad visi tarpe keturių jurių yra jo broliai."

Didžiausia klaida Konfucijaus pamokinimuose, tai, kad nedadėta seserįs prie brolių. Jis vien tik apie brolius (vyrus) kalba, nieko apie mergaites. Todėl jam ir visiems chinams mergaitės nieku nesiskaito. Kur tik jis kalba apie tėvus, nemini motinos ir taip blogai jo prisakymai išėjo chinų tautai, jog tankiai tėvams turint tik mergaites, visai nesiskaitoma, jog turi šeimyną ir tankiai mergaitėms neduoda nė gyvent, mažas žudo.

Tokias tiesas Konfucijus suteikė savo pasekėjams, kurie išsiplatino iki šimtų milijonų.

Konfucijus sako: "Norint sugyvent, reikia kitam daryt tą, ką norėtum, kad kitas darytų tau." Krikščioniškas mokslas mokina šitą punktą biskį kitaip sakant: "Darykime gerai kitiems, jei norime, kad mums kiti gera padarytų."

Kiti Konfucijaus išsitarimai toki: "Teisingumas yra pradžia ir pabaiga visų daiktų; be teisingumo nebutų nieko."

"Jeigu žmogus ko negali padaryt, verta jam apie tai su atsargumu ir kalbėt."

"Kritikavimas paties savęs pirma negu ko kito, yra tikras kelias prie panaikinimo blogumo."

"Tie, kurie supranta tiesą negali lygintis su tais, kurie ją myli, o tie, kurie myli tiesą, negali lygintis su tais kurie tiesa džiaugiasi." "Jeigu dangus norėtų tiesą išnaikint, tai kaipo paprastas mirtinas nebučia su ja surištas. Bet kol dangus tiesos neišnaikina, ką žmonės gali man blogo padaryt?"

"Išmintingi randa smagumą vandenyje; vertieji randa smagumą kalnuose. Išmintingi yra ramus; vertieji darbštųs. Išmintingi pilni linksmybės, vertieji ilgai gyvena.

"Tas, kurio pažeminimas kaipo žaizda neįžeidžia, gali vadintis inteligentišku.

"Taip tas žmogus, kuris ramiai nukenčia pažeminimą, gali vadintis toli matančiu."

"Tas, kuris priešinasi dangui, neturi prie ko maldaut. Žmogus užgimė tam, kad but geru. "Sunkus padėjimas to žmogaus, kuris prisipildo save maistu ir neduoda savo protui ką veikt. Ar nėra žaidimų; but vienu iš žaidytojų, geriau, negu visai nieko neveikt. "Neatsitolint nuo padarytos klaidos, atsitolinimas yra kita klaida. Ar aš galiu pasakyt kas tai yra žinystė Jeigu ką žinai gerai, laikyk žinystę, bet jei ko nežinai, prisipažink, kad nežinai. Tas prisipažinimas yra žinyste.

"Laidotuvėse jausti liudnumą yra geriau, negu tėmyt laidotuvių ceremonijas.

"Skirtumas tarpe guodojimo, ir paprasto žmogaus yra toks, jog guodojamas žmogus mato klausimą, arba reikalą, iš visų pusių ir sprendžia nevienpusiškai, kada paprastas žmogus mato reikalą, arba klausimą, tik iš vienos pusės ir sprendžia jį vienpusiškai..

Tai Konfucijaus mokslas.

Nemuno Sunus.

Lawrence, Mass. Šiomis dienomis pas mus atvyko iš Chicagos U. Babeckaitė, kuri ėmė lavint musų kolionijos lietuvių jaunuomenę. 13 d. Lapkričio yra rengiama vakaras, kuris susidės iš lošimo, dainų ir kitokių scenos dailos dalių, prie kurių dalyvaus ir mokintoja Babeckaitė. Visi lietuviai įdomauja tuomi vakaru ir jo laukia.

Gailiunų Jonas.

---

* * * * *

Klausimas: Kas bus kaltas, jeigu pas mane neateis į namus bonų pardavėjas ir jeigu aš bono nenupirksiu?

Tautos atsakymas: Tu pats busi kaltas, nes žinojai, kur gyvena paskolos stoties iždininkas.

Užsisakykyte visi "Amerikos Lietuvio" Kalendorių 1922 m.

LIUOSOJI VALANDA.

(Jaunimo skyrius)

AŠ IR JAUNIMO SKYRIUS.

Pirmiausia aš užklausiu, ar yra toks žmogus, kurs nemylėtų Jaunimo Skyrių laikraštyje? Jeigu nors vienas iš Tamistų sakytumet, kad yra, tai aš pridurčia: Gal tik retai kur vienas, kur kitas toks randasi ir tai toks, kurs nieko daugiaus nesvarsto, kaip tik apie save ir tą į padanges užriestą savo noselę, nes tokiam, beabejonės, jau kitų nuomonės nėra geros, išskyrus jo vieno, kuri tik jam pačiam yra auksine, nepaisant to, kad jeigu daugumui ir netinka, jeigu tik jo sumanyta, sudirbta, tai ir yra gera, sulyg jo nuomonės, o kitų darbas, tai jau am nėra gero žodžio vertas.

Kaip ten nebutų, aš nesigilinsiu į savo šrokavimus, nes jų ko miško gilyn, to daugiau randasi, tik stačiai tariu, kad Jaunimo Skyrių laikraštyj myliu, nežiurint keno traipsnis butų parašytas. Na ir kaip tu į nemylėsi? Štai su 33-čiu "Amerikos Lietuvio" numeriu pradėjo eit, arba jame pasirodė tas, ko visai pirmiau nebuvo, Jaunimo Skyrius, po antgalviu "Liuosoji Valanda." Ir šis skyrius kaip tik ir atsako liuosai valandai, pasiskaityt, kuri tankiausia suramina, tai prajukdo, tai vėl gražiai pamokina skaitytoją, nes jame kas vienas numeris telpa graži pasakaitė ir retai priedo keli eiliaraščiai tų pačių "Amerikos Lietuvio" skaitytojų parašyti! Net nesitikėtum, kad žmogus nepamokintas turėtų gerų minčių laikraštyje išreikšt, bet tas matoma nėra užginčijamu daiktu iš mųs lietuvių, kurie esame nepamokintais, atsiranda tokių, kuris turi minčių ir yra gabus, tik bėda, kad nemokin ti, nemoka savo mintis pasekmingai ant rašto išreikšt, kad jos pilnai butų nusisekusios, atsiektų mierą musų rašytojų; kurie moksle stovi keliais laipsniais augščiau už mus. O mokslas nėra kiekvienam prieinamas, nes yra daug lengviaus dėl sunkių aplinkybių suklupt ir tuomi prispirtinai užsiganėdint, negu mokslą atsiekt. Budamas "Amerikos Lietuvio," pilnoj to žodžio prasmėj, skaitytojas, neapleidau ir "Liuososios Valandos" pasiskaitymų. Je, tu broleli, man ji patiko! Ir taip man jie patiko, kad dabar dar labiau laukiu atkeliaujant į mano namus "Amerikos Lietuvio" negu kad kada esu pirmiaus laukęs. Kaip tik jis ateina, perskaitau, pasidžiaugiu jo turiniu o labiausia naujai gimusiu skyrium, "Liuosoji Valanda," ir vėl aš laukiu ištisą savaitę, kol kitas numeris ateis vien tik dėl žingeidumo, kas jame bus, kas bus Jaunimo Skyriuje ir kas bus to raštelio autorium, gal koks pažįstamas bus parašęs eiles, ar gražią pasakėlę iš savo gyvenimo atsiminimų. Tokiame atsitikime butų galima prie tos ypatos prieit ir pasakyt, kad jo vaizdelis labai patiko, nes buvo gražiai sudėtas, su ta ypata pasikalbėt, pasidžiaugt ir pasiragint, kad daugiau jų bandytų rašyt, kad ir iškarto nesiseka, tai juk nė vienas užgimęs nėra prasilavinęs, tik laikui bėgant įgija ant šio ant to geras pasekmes, bile tik kurs norą rašyt turi, o mintis neperlabai šlubuoja, tai ir rašyk ką nors svarbesnio iš savo atsitikimų, gyvenimo. Jeigu perskaičius nelabai kaip išeina, dar perrašydamas mėgink pertaisyt vietas, kurios nūduoda silpnesnėmis kol pats busi raštu užsiganėdinęs.

Jeigu randu nepažįstamą, dar visai negirdėtą kas nors parašyta, taipgi nenuliustu, bet džiaugiuosi, nes gerai žinau, kad autorius savo raštą spaudoj skaitydamas daug labiaus džiaugiasi negu kitas kas. Jam matant spaudoj pirmutinius vaisius savo darbo, netik jam duodasi prakilnumas jaust kad niekai but tukstantis doliarių su jo rašteliu sulyginus, bet randasi ir noras, pakusa, kad daugiau rašyt, dirbt sykiu su musų veikėjais, nežiurint, kad jis ir randasi užpakalyj jų atsilikęs ir supranta, kad dėl mokslo stigimo, su jais negali susilygint, tačiaus randasi pageidavimas šio to, nors trumpu žodeliu prisidėt prie tų, kurie šiadien drąsiai kulturos dirvonus aria. t

Dėlto aš ir myliu laikraštyj Jaunimo Skyrių, nes jame šioks dar toks mėgėjas randa vietą savo darbui, o pradžią padarys, jeigu netingi, tad griebiasi už ko daugiau ir čia susiduria su savo nežinyste, supratęs kame priežastis, griebiasi šiek-tiek kiek jis išgali, už mokslo. Užtaigi laikraštis yra pagirtinas, kad jis daugiau rupinasi jaunimu, o ne savo kišenium, suranda budą prižadint prie apšvietos musų dar miegantį jaunimą. Švelnųs pasiskaitymai sukelia norą skaityt geras knygas įvairaus turinio, mokintis šioto, kad tik nesidėjus sykiu su tais nieko nežinėliais, kurių amatas yra kaziruot, gert, trankytis po visus užkampius ir muštis, o paskiaus su kiaurom galvom taikytis teismuose, bet žaizdų randai pasilieka neužgydyti, nesudylanti ir jie tokio žmogaus gyvenimo parodo darbų vaisius.

Tad katrie mylime Jaunimo Skyrių, laikraščio pastangas, žiurėkime, kad gyvuotų. Prisidėkime raštais kiek katras išgalim

P. Aukštikalnis.

RUDUO.

Jau ruduo. Pageltę lapai ant kelio guli. Per nuogus, pilkus laukus vėjas nuobodžią giesmę audžia. Nesigirdi linksmų sparnuotų giesmininkų. Laukai, pievos apmirę. Nesimato gražių gėlių. Dangus apsiniaukęs. Pilka ukana apklojo žemę...

Jau ruduo. Kur dingo pavasario gražumas? Kur—skaistųs saulės spinduliai?, kur Gegužio gražios gėlės? — Nieks neatsako. Tyli. Vien tik vėjas šnabžda po p geltusius lapus, vien tik tamsus miškas su kiai vaitoja... Neklausk kas tai įvyko. Nematomai, nejučiomis jis buvo atėjęs, nematomai ir vėl pranyko. Ant žemės taip viskas trumpa ir greit praeina. Kaip žaibas—viskas lekia praeitin. Štai baltas senelis vos eina. Jis išgyveno savo amžių ir visko matė. Gal nesykį jam laimė buvo visai arti. O gal ir jis ją buvo pasiekęs?! Bet ar ilgam?! Ar gali jis pasakyt, kad su žilu plauku esąs laimingas. Ar pasiekė jis to, ko gyvendamas jieškojo?! Nuo sunkių darbų nuvargęs, pailsęs, mintis sustingus...

Bekovojant už savo tokį ir geresnį gyvenymą, praužė kaip žaibas visas gyvenimas ir štai jau jo amžio ruduo.

Ir mato jis prieš save visą buvusį gyvenimą. Kaip šalti šešėliai jo vaizduotėje slenka praeitin. Štai jis dar jaunas. Paaugo ir krutinėj gimė meilė; kovojo, kentėjo; daug mylėjo ir pats buvo mylimas. Jau rodos, laimė buvo visai arti. Tik ne vienas skaudus smugis krito į jo krutinę. Teko daug dirbt, o už tai jį kiti šmeižė ir pajuokė. Ne kartą skaudi pavydo gyvatė leido savo gilį į jo širdį. Bet jis dirbo sąžiningai kitiems ir sau. Ne kartą jo gyvybei buvo pavojus. Ne veltui ant jo veido tiek daug raukšlių. Ir visas amžis taip praslinko...

Gal jis dabar jau daugiau nieko nenori ir laukia tik mirties? Ne. Ir jo nuvargusios akįs kartais sublizga džiaugsmu ir smarkiau ima plakt širdis. Jis dar nori gyvent ir dirbt. Tai viltis jį gaivina. Tai ji per gyvenimo audras ir nepasisekimus duoda žmogui patvaros. Tai ji yra nugalėtoja visų gyvenimo sunkenybių...

Jau ruduo. Dangus apsiniaukęs. Per nuogus laukus vėjas nuobodžią giesmę audžia....

Sekmoji Diena.

ŽVĖRĮS IR TAURAS.

Kad žvėrims po senu liutu sunku buvo,
Jie šaukė: "Viešpatie gelbėk nuo šito ėstuvo!"
Ilgai ar trumpai, štai atėjo ta valanda,
Kada apie liuto mirtį visi gavo gandą.
Visi linksmi, užmiršo buvusią priespaudą,
Ypač, kad liuosybės sunųs prižad didę naudą.
Vilkai, meškos tartum ant kito svieto,
Tik vienas tauras vis laikėsi veido lėto.
Ir paklausus jo, ko taip liudnas tyli,
Tuoj visiems atsakė senis tauras - -dvylis:
'Cite! iš dovanų garsiai nesiddžiaugę,
Nes jauno liutuko iltįs ir nagai dar neužaugę."

Šerenga.

ATJIEŠKOSIM KĄ PRAŽUDĖM.

Nepražuvo dar Lietuva, nė šlovė, dalužė,
Nes dar musų jaunikaičiams užtekės saulužė.
Dings mųs priešai, kaip kad dingsta rasa nuo [saulės,
Viešpatausim tada broliai, ant savo šalelės.
Galvas, širdis męs padėsim už savo liuosybę,
Ir prikelsim musų garbę, Lietuvos didybę.

K.

MADAME STORČ.

IR JOS DARBAI PASAULINĖS KARĖS METU.

Surinko ir lietuvių kalbon vertė
V. S. Jokubynas.

(Tąsa)

Du jauni grekai, pasigvėšę karalienės priežadais, pasiryžo imtis darbo planų įvykinimo. Jų užduočia turėjo but organizavimas valkatų, kurie persirengę kaimiečiais, tarpuose kaimiečių vežimų, einančių turgun, įsiskverbtų į Salonikus. Su kaimiečių vežimais turėjo but į Salonikus įvežta dinamitas ir kitokia eksplioduojanti medega. Žinant visas aplinkybes, buvo galima patitikėt surast atsakantį niekšų skaitlių, nes Grekijos kaimiečiams ir pirkliams tada buvo leista įvažiuot į Salonikus, be didelių suvaržymų karės apgulimo tiesomis, tad manyta, jog persirengusiems niekšams bus labai lengva gautis į miestą. Vienok vakarinių talkininkų žvalgai greit patyrė šio susirinkimo nutarimus ir tuomlaikinė Grekijos valdžia laiku buvo persergėta, idant dabotųsi.

Rosembergo ir karalienės Zofijos rupestingumu, tiedu grekai, kurie sutiko organizuot niekšų gaujas, įsiveržimui į Salonikus, tapo įleisti į vokišką submariną. Rodosi jiedu iškeliavo iš Austrijos porto, Adriatiko linkon. Aprupinta jiedu 10,000 doliarių ir patikėjimo laiškais, su kurių liudijimu galėtų gaut reikalingus pinigus Grekijoj, ar Turkijoj. Praslinkus penkioms dienoms po susirinkimui Zuriche, jiedu su savo submarinu išnėrė prie šiaurinės Grekijos kranto, 50 mylių atstume nuo Solonikų. Tuometinė Grekijos valdžia, budama lojališka vakariniams talkininkams, jau jų laukė, ir už valandos po jų išlipimui ant kranto, tapo jie areštuoti. Valdžiai jau nuo seniai buvo žinomas jų prielankumas Vokietijai. Pas juos rasta dokumentai, parodanti jų vokišką kilimą, ir vekseliai Šveicarijos bankų, išduoti į Grekijos finansines įstaigas. Grekijos kariškas teismas pasmerkė juodu sušaudymui ir egzakucija tuojaus tapo išpildyta. Tokiu budu žuvo du intrigų rėmėjai. Dasižinojus apie šį atsitikimą karalienė Zofija, numojus ranka, pasakė: "Ai! koki žiedu buvo kvailiai, kad davėsi sugaut. Laimė, jog jų vieton turime kitus."

Vėliaus išėjo aikštėn, jog karalienė Zofija ir Rosemberg turėjo tam tikrą šaltinį organizavimui ir palaikymo gaujos niekšų, pildančių pavojingiausius planus. Tuomi šaltiniu buvo, tai korpusas grekiškos kariumenės, kurs su karaliaus Kanstanto žinia kiek anksčiaus buvo apsuptas Bulgarijos kariumenės, ir paimtas nelaisvėn, o vėliau atiduotas vokiečiams. Šitas korpusas tapo patalpintas nelaisvių liogeryje, Goerlitz. Vokiečiai su juomi apsieidavo kuobarbariškiausia. Bet jeigu kurie nelaisviai, iš šio korpuso, sutiko pastot žvalgų eilėsna ir pildyt žvalgų užduotis, toki tuojaus buvo nuo kitų nelaisvių atskiriami, gerai maitinami ir apdovanojami daugeliu privilegijų. Rodosi buvo daug tokių, kurie geizdami patogesnio gyvenimo, įstodavo į eiles žvalgų.

Slaptoji policija, tyrinėjusi karalienės Zofijos praeities karjierą, surado daug epizodų, vertų paminėjimo. Surado, paveizdan, jog karalienė Zofija, puolus į piktumo upą, durė štilietu krutinėn savo vyro, karaliaus Kanstanto, užtai, kad tas pasirodė neturinčiu gabumo, kokio reikalavo vokiškų žvalgų pareigos. Policija nuo tarnų patyrė, jog karalienės Zofijos štilietu durimo žaizda karaliaus krutinėn, buvo anaja slaptą liga, kuria karalius sirgo prieš pat jo detronizavimą ir išvarymą iš Grekijos. Šita tragiška epizoda rišasi su daugeliu istoriškų nuotikių, kurie buvo privedę karalių Kanstantiną prie praradimo karališko sosto. Kanstantas nuo pat pradžios pasaulinės karės lošė dviveidžio rolę. Jis visuomet išsireiškė, jog atjaučia vakariniams talkininkams, bet veikimu jis visuomet buvo pusėje centralinių talkininkų, reiškia, Vokietijos, Austrijos, Turkijos ir Bulgarijos. Galiaus vakariniai talkininkai buvo priversti jį detronizuot. Kanstantas netik kad neteikė vakariniams talkininkams pagelbą, bet dar turėjo prirengtą kariumenę, vedamą Vokietijai simpatizuojančių kariškų viršininkų, kuri pavojum grumojo vakarinių talkininkų kariumenei, iš užpakalio. Prie to gi, jo žmona Zofija, ir jos organizuoti pagelbininkai, visur tėmijo judėjimą vakarinių talkininkų kariumenės, ir apie tai surinktas žinias perduodavo Vokietijos žvalgai. Prie tokių aplinkybių Vokietija galėjo pasiųst savo ekspediciją Galipolio linkon ir ten pakenkt Anglijos kariumenei.

Kad užkirst kelią Grekijos karaliaus intrigoms, vakariniai talkininkai išsodino savo kariumenę Soloninkuose, kad tuomi atskirt Grekiją nuo likusios Balkanų dalies. Tas padaryta sutinkant Grekijos priemerui M. Venizelos. Užtai karalius Kanstantas, reikalaujant jo žmonai Zofijai, prašalino Venizelos iš priemero vietos, ir nuo tada pradėta tykot ant jo gyvybės. Per tą laiką Vokietijos žvalgai liuosai keliavo iš Grekijos Vokietijon ir atgal. Čia baronė von Sternberg buvo vyriausiu žvalgu, kuri kasdien bevieliniu telegrafu siųsdavo Vokietijai svarbias, kariškas informacijas. Karaliaus Kastanto šalininkai, desėtkais žudė Venizelos pasekėjus.

Vakariniai talkininkai, matydami, jog gražumu neatsieks tikslo, pradėjo Grekiją blokuot, idant tuomi priverst karalių prie valdymo šalies sulyg konstitucijos. Reikia atmint, jog Francuzija, Anglija ir Rusija savo laiku padarė Grekiją neprigulminga, tad dabar jos turėjo tiesą ją suvaldyt. Vakarinių talkininkų laivyno kanuolės tapo nukreiptos į portus Grekijos pakrantėse ir į karaliaus rumus, Atėnuose. Pramonė apsistojo ir gyventojai atsidurė bado globoje. Tokiu budu karaliaus galė pradėjo mažėt, jo šalininkai ėmė nuo jo trauktis ir šalies gyventojai karaliui pagrumojo revoliucija, jei jis neapsiims vakarinių talkininkų reikalavimus. Karalius Kanstantas, matydamas sau pavojų, apreiškė savo žmonai, jog kitokio išėjimo nelieka, kaip tik sutikt vakarinių talkininkų klausyt ir pildyt jų valią. Jo žmona, Zofija, įpuolusi į apmaudą, sušuko:

—Niekados! Šita šalis turi liktis ištikima Vokietijai, nes kitaip mano brolis niekad mums ne atleistų, jei nusileistume vakariniams talkininkams.

—Bet vakariniai talkininkai jau turi mus savo rankose. Jų kanuolės yra atkreiptos į musų portus ir bile valandą gali Grekiją atkirst nuo jurių. Tavo brolis dabar jau negali mums suteikt jokią pagelbą — aiškinosi karalius Kanstantas.

—Kodėl pirmiaus snaudei, nieko neveikiai? Kodėl nesusivienijai su Turkija ir Bulgarija? Kodėl neužatakavai vakarinių talkininkų kariumenę Salonikuose? Koramiai sėdi, vieton veikt — rėkė karalienė.

—Nebuvo galima ką nors panašaus pradėt. Žinai gerai, kad didesnė pusė Grekijos žmonių atjaučia vakariniams talkininkams, tad butų įvykę sumišimai. Aš padariau tavo broliui Viliui viską, ką galėjau. Karės visuomet vengiau ir savo šalį nuo jos saugojau, bet prisiartino valanda ir turime pasiduot vakariniams talkininkams.

Zofijos piktumui nebuvo rubežiaus. Drebėdama dėlei piktumo, išsitraukė iš ančio nedidelį, žvilgantį štilietą, kurį varduvių dienoj buvo dovanomis gavusi nuo savo brolio Viliaus (Vokietijos kaizerio) ir greit prišokusi, smeigė juomi karaliaus krutinėn, piktai rėkdama:

—Tu bjaurus šeške! Aš neleisiu, idant tu taptum mano brolio išdaviku!

Karalius, apsiliejęs krauju, sukniubo prie kėdės, o jo žmona, apsisukus išėjo iš kambario. Subėgę tarnai, sužeistą karalių nunešė lovon ir pašaukė gydytoją žaizdos aprupinimui. Žaizda buvo nepavojinga, nes štilietas buvo atsimušęs į šonkaulį ir nuslydęs šalin nuo širdies. Viešai paskelbta, kad karalius išnaujo apsirgo plaučių uždegimu, iš ko neseniai buvo pasigydęs. Tuom laiku vidurinė Grekijos politika virte virė. Vadovaujančiose sferose kasdien didinosi nuomonė, jog karalius turi sutikt su vakarinių talkininkų reikalavimais. Francuzijos reprezentantas pasiuntė karaliui Kanstantui paliepimą pasitraukt nuo sosto ir išsikraustyt iš Grekijos. Matydamas tada karalius, jog prisieina pavojus, 12 d. Kovo, 1917 m. išsikraustė iš Atėnų; Anglijos šarvuotlaivis jį išgabeno į Italiją, iš kur su pašportu jis iškeliavo Šveicarijon. Su juom iškeliavo jo energiškoji žmona Zofija ir visas dvaronų štabas. Karalienė Zofija, kelionėje, kur tik pamatė vakarinių talkininkų oficierus, ar šiaip valdininkus, visur jiems išsireikšdavo panieką. Dar prieš iškeliavimą iš Atėnų, ji gavo nuo savo brolio Viliaus telegramą, kuriame tas ją ramino: "Sesele! Už tavo pažeminimą aš jiems atmonysiu."

(Toliau bus)

SVEIKATA.

Džiovos gydymas pienu.

Daktaras Jež skelbia, jog jis yra suradęs naują metodą gydymui plaučių džiovos, su pieno pagelba. Sako, kad daryta bandymai ir jie pasirodė taip pasekmingais, kad daugelis kariautojų, daktarų ir medicinos profesorių, tiesiog, stebisi iš pasekmių.

Savo metodą dr. Jež išbandė budamas Afrikoj. Gydymai plaučių džiovos, sulyg jo metodos, su tulomis hemijomis (kurios liekasi tik jo žinioj) sumaišytas pienas, ligoniui yra įčirškiama po oda. Laike bandymų, šito vaisto įčirškus gyvunui po oda, kiekvienam kartui, kuno temperatura pašokdavo iki 40 laipsnio sulyg Celciaus termometro. Jis buvo jau pasiganėdinęs savo išrastu vaistu, ir pasiryžęs pertraukt toliasnius bandymus, kuomet jam pasitaikė paskaityt straipsnelį daktaro Schmidt (iš Pragos), kuriame buvo kalbama apie plaučių gydymą vien tik pienu, išimtinai, kur buvo pasakyta, kad kiekvienas pieno įčirškimas po oda, naikina sriovę mikrobo Koch, prie ko ligonį atsakančiai maitinant, jo kunas darosi sunkesniu 4—6 kilogramais, po kiekvienam įčirškimui, arba, ant tiek ligonio plaučiai pasidaro drėgnais.

Dr. Jež ėmėsi šį patarimą bandyt ant vieno džiovininko, kurį jau nuo seniau turėjo savo observacijoj. Pradėjo jam įčirkšt po oda pieno, nuo 0.02 šešlinko centimetro ir kasdien padidinant dozą nežymia dalele, taip, kad iki keturių savaičių doza susidarė jau iš dviejų gramų, prie kiekvieno įčirškimo. Ir tokiu budu ligonio plaučių džiuvimo sriovė sustojo, ir ligonis plaučių gėlimu jau nesiskundė; kuno svarumas, per keturias savaites, pasididino aštuoniais kilogramais. Pasirodžius geroms pasekmėms, Jež darė bandymus ant kitų šešių džiovininkų, ir pasekmės pasirodė taip pat geros, kaip ir prie pirmojo bandymo. Pas visus ligonius pranyko naktinis prakaitavimas, o vienas,kurio seilėse pirmiau buvo labai daug Kocho perų, po dešimčiai įčirškimų trijų kubiškų centimetrų pieno, ant tiek pagerėjo, kad jo seilėse, su mikroskopo pagelba, Kocho perai buvo jau vos tik užtėmijami. Reiškia, jie buvo jau labai žymiai sunykę.

Šitaja metoda gydomi džiovininkai nieko nekenčia, ir nereikalauja pasitraukt net nuo savo paprasto užsiėmimo, nes apart vaisto po oda įčirškimo, daugiau jie nieko nereikalauja.

Žingeidi mergaitė.

—Mama, kur esi gimus?
—Raudondvaryj.
—O tėtė
—Kybartuose.
—O aš?
—Bostone.
—Stebėtinas daiktas, kaip męs visi čia susirinkome, susipažinome, apsipratome ir sykiu gyvename.....

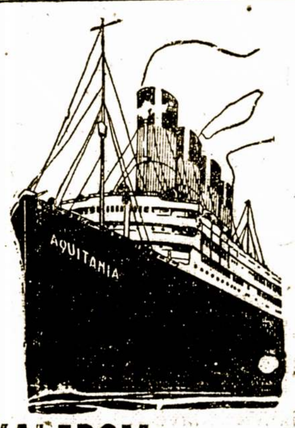

KALĖDOM DOVANAS SIŲSKITE DABAR!

Kursas pinigų dabar labai žemas. Šiomis dienomis kursas tik $6 dol. 50c. už 1000 auksinų. Siunčiant dideles sumas duodam ko žemiausią kainą.

Pinigus siunčiam kogreičiausiu budu, siuntiniai išmokami pinigais, nereik mai nyt čekių nė prašinėt, kad kas juos išmainytų. Musų Atstovas p. S. Paltanavičienė prižiuri, kad prisiųsti siuntiniai butų išmokėta kogreičiausia.

Kviečiam visus pasinaudot iš žemo kurso ir gero musų patarnavimo.

M. PALTANAVIČIA
WORCESTER. MASS.

Praleiskite Kalėdas ir Naujus Metus su savo giminėmis Tėvynėje.

KELIAUKITE

HOLLAND AMERICA LINE

PUIKIAUSI TREČIOJ KLESOJ PATOGUMAI.

Speciališkas važiavimas ant KALĖDŲ
Geriausiu laivu
ROTTERDAM,
Išplaukia iš New Yorko
10-tą Gruodžio

GERIAUSIA KELIONĖ VANDENIU LIETUVON.

IŠPLAUKIA:
ROTTERDAM 12 Lapkričio NEW AMSTERDAM 26 Lapk.
RYNDAM 19-tą Lapkričio NOORDAM ..... 3 Gruodžio

HOLLAND AMERICAN LINE, 24 State Str.,
NEW YORK, N. Y.
Pirkt galite pas bile iš kurių agentų.

"AMERIKOS LIETUVIS"
ATLIEKA SPAUDOS DARBUS.

SUGRĄŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRĄŽINK ATGAL DRAUGIŠKUMĄ, MEILĘ, DAINAS, MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ, KURIOS JAU PRAĖJO...

Įsigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksmins jusų namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškų artistų: dainos, monologai ir muzika.

Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti įsigyti Grafonolą arba lietuviškų rekordų, rašykite mums, reikalaukite katalogo, pridėjus savo adresą ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., - Worcester, Mass.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA
9 BROADWAY NEW YORK, N.Y.

TIESI KELIONĖ Į LIETUVĄ
PER PILIAVĄ
(Karaliaučio prieplauka)
Arba per LIBAVĄ, HAMBURG - EITKUNUS

Šiuomi linksma mums pranešt, kad męs pasidarbavom idant musų pasažierai, O YPATINGAI LIETUVIAI, galėtų keliaut stačiai į Piliavą. Lietuviai, važiuojanti į Piliavą, aplenkia Lenkų juostą (Koridorą) ir privalo turėt tiktai lietuvišką pasportą; jokių vizų nereikia.

Susinešimas su Piliava, tai yra nauja šaka musų reguliariško susinešimo su Hamburgu, Danzigu ir Libavom, o del Lietuvių, tai trumpas ir parankus kelias namon dasigaut.

POLONIA—7 Gruodžio. LATVIA—28 Gruodžio
LITUANIA—21 Gruodžio. ESTONIA—23 Lapkričio.

Taipgi tiems pasažierams patarnavimas tarpe
LIBAVOS, DANCIGO, HALIFAX, KANADOS
Visi laivai turi puikius kambarius trečios kliasos keleiviams.
Kreipkitės prie musų agentų jusų mieste.

UNITED AMERICAN LINES INC. — JOINT SERVICE WITH — HAMBURG AMERICAN LINE

NEW YORK—HAMBURG, DIRECT
Trumpiausi susisiekimai su visoms Centralinės Europos prieplaukoms.
LAIVAI IŠPLAUKIA KAS KETVERGĄ NUO PIER 86, NORTH RIVER, 46th ST., NEW YORK, KAIP 12.
"MOUNT CLAY" ..... "HANSA"
"MOUNT CARROLL" ..... "BAYERN"
"MOUNT CLINTON" - "WUERTTEMBERG"
Specialiai valgomieji ruimai, rukymui rumai, sėdėjimui ruimai ir pasivaikščiojimui dėniai, visas tas patvarkymas trečios klesos pasažieriams.
Ruimai su 2, 4. ir 6 lovoms ant šių visų garlaivių. Specialiai traukiniai laukia Cuxhaven su lietuvių perkalbėtojais. 275 svarus bagažo veža dykai iki rubežiui. Naujosios Anglijos Generalis Pasažierinis Agentas:
J. ROTTENBERG, INC., 280 Hanover St., Boston, Mass.
39 BROADWAY, NEW YORK.

NAUJOS KNYGOS

UKININKYSTĖ.

Kurioje rasite naudingus pamokinimus kaip vest ukę, kaip išdirbt žemę, kaip kada ir kokius javus yra geriausia sėt, kaip gamint trąšas, kaip tręšt dirvą, ir daug kitokių naudingų pamokinimų, ypač naujiems ukininkams. Knygelė turi suvirš 120 puslapių. Jos kaina tik 50 centų. Ji reikalinga kiekvienam, kurs užsiima ukininkavimu. arba ketina užsiimt.

"DOROS SARGAS"

TEATRŲ LOŠĖJAMS

Vaizdelis iš baudžiavos laikų, drama trijuose aktuose, parašyta V. Nagornoskio. Kaina 50 centų.

Prasidėjus rudeniui, teatrų lošėjai norės ką nors naujo pastatyt. "Doros Sargas" kaip tik gali but pasekmingai lošiamas. Reikalauja 10 aktorių ir keleto padėjėjų. Knygelė turi 90 puslapių. Rašykite:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

LAIVAKORTES ATPIGO

Kelione per Jures Kainuoja:-

Į Antverpą	121.50
Į Rotterdamą	121.50
Į Bremeną	125.00
Į Hamburgą	125.00
Į Pilavą	$135.00
Į Libavą	145.00
Į Rygą	150.00
Į Reveli	155.00

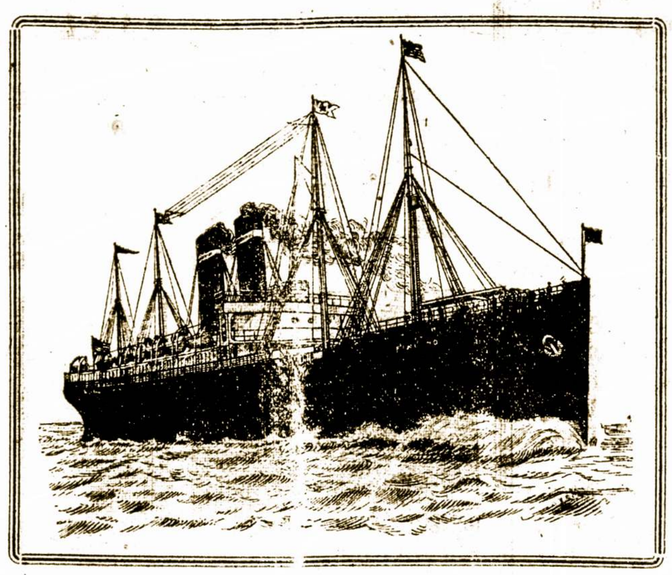

Noordam	29 Spalio
Rotterdam	12 Lapkričio
Ryndam	19 Lapkričio
Vedic	9 Lapkričio
Minnekahda	5 Lapkričio
Manchuria	23 Lapkričio
Lapland	29 Spalio
Finland	5 Lapkričio
Mount Carroll	10 Lapkričio
Hansa	17 Lapkričio
Lituania	2 Lapkričio
Latvia	9 Lapkričio
Scythia	12 Lapkričio

Kas tik norite keliaut į Lietuvą, kreipkitės pas mus, nežiurint kur esate, mes geriausia jumis patarnausime ir gražiai iš namų išrengsime į kelionę. Kelionėje busite prižiurėti musų stočių New Yorke, Berlyne ir Kaune. Rašykite pas mus, klausdami informacijų kaslink kelionės Lietuvon.

M. PALTANAVIČIA. 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Pearl Lillian Truman

BAŽNYČIA IR ŠVENTAS RAŠTAS.

SUTVĖRIMAS PASAULIO.

Aprašymas pasaulio sutvėrimo yra užrašytas knygoje Genesis Biblijoj. Yra ir kiti apsakymai sutvėrimo pasaulio. Tai kaip galima žinot, jog šitas yra tikras apsakymas Biblijoj?

Biblija netik apsako sutvėrimą, bet paduoda visą pasaulio istoriją, per pranašus, ir tiek kiek istorija yra nužengusi, tiek kiekvienas pranašavimas pasirodė teisingas ir išsipildė į laiką. Yra dar kiti pranašavimai, kurie parodo musų istoriją ateityje. Tiktai Dievas gali žinot pilną planetos istoriją iš anksto. Studijuojant Dievo žodį Biblijoj, nusidėjėliai gali sužinot kaip Dievas myli savo sutvėrimus, plianą išganymo, ir, tam žodžiui veikiant ant širdies, gali permainyt taip, kad iš blogiausio žmogaus pasidaro geras. Nė viena knyga neturi tos galės.

Vienatinė tikra tiesa yra paduota 20 skyriuje Exodus, antra knyga Biblijos. Dievas padavė tą tiesą Izraelitam žodžiu ir raštu. Šita tiesa netik parodo kaip žmogus turi apsieit su žmogum, bet taipgi ryšius žmogaus su Dievu.

Nepaisant, kad daugiau kaip 1,500 metų praslinko nuo laikų, kada Maižiešius parašė pirmutinius žodžius iki Jono paskutiniųjų žodžių, šitas didelis raštas, susidedantis iš 66 knygų, yra viena istorija, kurioje viršiausiu žmogum yra Kristus, viena tėma—nupuolimas ir atpirkimas žmonijos.

Pranašas Dovydas kalbėdamas apie sutvėrimą, sakė: "Jis prakalbėjo, ir taip buvo. Jis paliepė ir taip stojosi."

Nors Dievas turėjo galę sutvert visus gyvunus, žoles, vandenius, ir viską, nuokart, bet jis nevartojo visą tą galę. "Tvarka yra dangaus pirmutinė tiesa." Jis užlaikė tvarką padarydamas šį pasaulį gražiu. Yra didelis džiaugsmas įvykinime dalykų, ir angielai turėjo džiaugsmą, matydami kaip jis sušaukė tuos dalykus iš kurių sutvėrė pasaulį. Vienas Dievas gali sutvert. Iš Kristaus geneologijos matytis, jog šis darbas sutvėrimo buvo atliktas apie 4,000 metų prieš pasirodymą išganytojo Betlejuj, Genesis reiškia pradžią.

Genesis I—"Pradžioj Dievas sutvėrė Dangų ir žemę. Ir žemė buvo be jokio formato, ir visur buvo tamsu. Ir Dievas pasakė: "Lai stojasi šviesa." Ši šviesa nebuvo saulės šviesa. Buvo tai šviesa, kurią Dievas suteikė, idant darbas sutvėrimo butų matomas tiems, kurie žinojo. Ir vakaras ir rytmetis buvo pirma diena"—24 valandos.

"Ir Dievas sudarė pasaulį ir atskyrė vandenį kurs buvo ant žemės ir vandenį, kurs buvo virš žemės (debesius). Ir vakaras ir rytmetis buvo antra diena." Trečioj dienoj Dievas surinko vandenį ir sausa žemė pasirodė. Dievas sakė: "Lai žemė išaugina žolę, vaisius ir visokius augalus, ir taip buvo," "Ir vakaras ir rytmetis buvo trečia diena."

Ketvirtoj dienoj Dievas sutvėrė dvi dideles šviesas danguose, iš kurių viena žibėjo dienos laiku, antra nakčia. Penktoj dienoj jis sutvėrė žuvis ir oro gyvunus,—šeštoj dienoj žemės gyvunus. Kaip žemės gyvunai atsirado, Dievas sutvėrė žmogų, kuriam jis davė pilną valią. Jis paėmė žemės dulkių, ir suformavo žmogų. Bet jis padarė jį panašiu į save. Jis įkvėpė jam gyvybės dvasią ir taip sutvėrę pirmą žmogų. Šis žmogus turėjo dailų kuną, tiesus ir didelis, ir jam buvo duota galė išmintyje, kurios žemesni gyvunai neturi. Jis valgė Amžinos Gyvybės vaisių, ir mirtis nebuvo žinoma, nes nuodėmė nebuvo dar jo gyveniman įėjus. Dievas jam suteikė dailų daržą prie Euphrates upės. Kuomet Adomas miegojo, Dievas išėmęs vieną jo šonkaulių sutvėrė Jievą, kurią suteikė Adomui. Taip pasibaigė sutvėrimo darbas, ir septintoj dienoj Dievas ilsėjos, įsteigdamas nedėldienį, ar dieną pasilsio.

—o—

Redakcijos Atsakymai.

Lawrenciečiui. Jusų korespondencijos šiuomi kartu nedėsime, nes ji labai partyviška. Jeigu jųs ne visi dalyvavote pasitikime atstovo ir pirkime bonų, tai tuom negalima pasididžiuot. Šitame reikale, kada dirbasi darbas tautos labui, partijos negali peštis. Jeigu partijos pešasi rinkimuose, tai turi tiesą, bet tautos darbe netik negalima peštis, bet ir pravardžiuotis negražu. Lietuvos bonai parsiduoda Lietuviams, kad neįsiskolinus svetimiems. Tad kiekvieno priderystė pirkt, kas išsigali, nežiurint tikėjimo nė partijos.

Clevelandiečiui. Tamistos prietikiai su kunigu Halaburda, laikraščio skaitytojams nėra svarbiu, kaipo dviejų ypatų privatiški reikalai. Geriausia apie tai paklaust laiškų paties kun. Halaburdos. Jo adresas: J. Halaburda, 928 Bulson St., Camden, N. J.

Jurgučiui. Už linkėjimus labai ačiu. Eiles sunaudot negalime, nes joms truksta visko, o labiausia minties. Eiliavime reikia laikytis tik vienos minties. Bet lavinkitėsi ir toliau, tik nuo kart nemėginkite rašyt tokias ilgas kaip šitos.

Šėrininkui. Ta bendrovė, kokia ji nebutų, yra inkorporuota ir boikotuot ją negalima. Atsiimt iš jos pinigus už pirktus šėrus galima tik gražumu, bendrovei paimant šėrus atgal, bet teismu priverst negalima, nes jei kiekvienas šėrininkas atsiimtų savo šėrus kada tik nori, tai jokia bendrovė negalėtų gyvuot. Netilps.

Amerikos ir Lietuvos Audimo Korporacijos Visuotinas Susivažiavimas Kaune.

Visi Amerikos ir Lietuvos audimo Koporacijos akcininkai, kurie yra sugrįžę iš Amerikos Lietuvon yra šaukiami 16 d. spalių, 1921 m., kad susivažiuotų Kaunan, ir taip pat yra kviečiami Lietuvos vyrai ir moterys, kurie interesuojasi prisidėt prie musų didelio audeklinės darbo.

Amerikos ir Lietuvos audimo Koperacija šiomis dienomis supirko Kaune Rekošo Fabriką (vieną didžiausių fabrikų Lietuvoje, Kaune), kur bus įsteigti trys dideli fabrikai: 1. vilnonis fabrikas; 2. lininis arba drobės fabrikas; 3. mezgimo ir drabužių dailės fabrikas. Čia vietos užteks įsteigt tiems visiems trims fabrikams,, nes yra milžiniškas žemės plotas, 11 murinių trobėsių, 9 mediniai. Ateitis musų su audekline yra didelė. Čia prie audeklinės įdėtas žmogaus auksinas neš šimteriopišką pelną, ir dar prie to, žmogus galės turėt sau darbą ant visados Dabar Lietuvos žmonės yra aprėdomi su užsienyje uždirbtais drabužiais. Kitos šalys išveža iš Lietuvos linus ir vilnas. Kada jie perdirba musų linus ir vilnas, sugrąžina mums išdirbtą audeklą; iš to jų fabrikantai turi didžiausį pelną, taip pat jų bankai, jų gelžkeliai, jų laivynai, ir darbininkai; o ant galo, mes pirkdami iš jų perdirbtus musų linus ir vilnas turime apmokėti jiems visiems tą pelną.

Čia aš permatau milžinišką pelną prie audeklinės Lietuvoje, nes vienai Lietuvai reikia 15 milijonų metrų audeklo išaust per metus; kad išaust tiek audeklo turi dirbt 1500 darbininkų dieną ir naktį.

Jei mes pasiskubintume prie audeklinės įkurimo greičiau, tai dar vienas permatomas mums didelis uždarbis butų, kada prasidės Rusijos prekyba su Lietuva.

Suvažiavimo Programas. Visi svečiai yra kviečiami aplankyt audeklinės naująjį fabriką. Fabriko vieta: Vytauto prospektas Nr. 12, visai arti Kauno stoties. Nuo ryto 10 val. fabriko geležiniai vartai bus atdari. Ten lauks svečių dienomis ir naktimis sargai ir kiti asmens, kurie išvedžios svečius po fabriko trobėsius, sodą, ir apves apie visą žemę. 1 val. 30 min. bus uždėta Lietuvos vėliava ant fabriko geležinių vartų, ir dalyvaujantieji sugiedos Lietuvos himną, Tegyvuoja Laisva Lietuva! Tegyvuoja laimingai musų fabrikas, įsteigtas sunkiai uždirbtais darbininkų pinigais! Paskui koperacijos prezidentas pasakys trumpą prakalbėlę. 3-čią val. visi suvažiavusieji susirinks į nurodytą salę. Nuo 3 val. iki 4-tai Kazlausko prakalba svečiams, po prakalbos bus narių užrašinėjimas prie audeklinės. Po to, bus atlikti korporacijos reikalai, bus renkama koperacijos valdyba. Ant galo bus užrašinėjimai kas norės dirbt prie audeklinės.

Kviečiu atvažiuot iš visos Lietuvos kas tik gali ir kam rupi gera ateitis, o gal kas galėtų atvažiuot ir iš Mažosios Lietuvos. Audeklinė nori atidaryt skyrius visoje Lietuvoje po didesnius Lietuvos miestus, ir taip pat turėt įgaliotinius visuose Lietuvos apskričiuose.

Su visais reikalais kreipkitės į audeklinės nuosavą kantorą Vytauto prospektas Nr. 12, Kaunas. Kantoros valandos nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų.

P. J. Kazlauskas, Prezidentas.

Stiprus, Raudonas Kraujas.

reiškia gerą sveikatą. NUGA-TONE yra puiki gyduolė dėl padarymo raudono kraujo, drutų, gerų nervų, ir sveikų vyrų ir moterų. Tukstančiai žmonių vartojo jį per trisdešimts metų su puikiausiom pasekmėm. Yra padarytas iš aštuonių naudingų gyduolių, kurios veikia ant kuno svarbiausių dalių. NUGA-TONE suteikia gerą apetitą, pagerina virškinimą, sustiprina vidurius, prašalina blogą kvapą, nuvalo apsivėlusį liežuvį, padidina svarumą, ir suteikia naują gyvybę ir stiprumą kunui. Priduoda spalvą veidui ir stiprina visą kuną. Pasi-

NATIONAL LABORATORY,
1018 So. Wabash ave., Chicago, Ill.

Nuga-Tone

PLUNKSNOS GERIAUSIO IŠDARBIO nuo $2.75 iki 10 dol. ir augščiau. Jei norėtum vienos, rašyk pas mus. Jeigu nori vieną gauti dovanų, gauk mums 5 skaitytojus del "Am. Lietuvio." Atsivesk 5-kis "Po Medžiu" apturėsi gražią plunksną.

"AMERIKOS LIETUVIS,"
15 Millbury St., Worcester, Mass.

"ARTOJAS" Mokslo, Literaturos ir Satyros Žurnalas

Išleidžiamas pradžioje kiekvieno mėnesio.

Dailiausias ir rimčiausias didelio formato (8x11 c.) žurnalas kokį kada Amerikos Lietuviai turėjo. Jame telpa visokių mokslų raštai, literatura, eilės ir juokai. Puslapių 24. Kaina metams $1.00, pusei metų 60c. Pavienis numeris 10c. Reikalauk vieno!

"ARTOJAS" E. 79th St. & Superior, Cleveland, O.

Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonką, arba tiesiog iš išdirbėju per paštą už 75c. bonką.

F. AD. RICHTER & CO.
3rd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

VIETOS ŽINIOS

"Halloween" vakaras. "Halloween" vakaru yra vadinama vakaras 31 d. Spalio, kada vaikai veikia "didvyriškus" darbus gatvėse, keldami didžiausius trukšmus ir lermus. Tai neva atminimas Suvienytų Valstijų karės su Meksika praeituose laikuose. Toki trukšmai kitur jau seniai išnaikinti ir uždrausti, bet pas mus jie dar gyvuoja. Nuo tų trukšmų ne atsilikdavo ir lietuvių vaikai. Bet šiais metais dalis lietuvių vaikų tuose trukšmuose jau nedalyvavo, nes tą vakarą buvo kam juos sutvarkyt, ir suteikt jiems ką nors naudingesnio, negu trankymasis gatvėse iki vidurnakčiui.

Tą vakarą buvo galima patėmyt burius lietuvių vaikučių traukiant į Aušrelės kambarį, nes ten Aušrelės draugija jiems buvo surengusi vakarėlį su dideliu programu, kurį išpildė patįs vaikai. Priširinko apie 100 vaikučių, tuli jų atsivedė ir savo motinėles. Mokintojams sutvarkius, jie sugiedojo "Lietuva tėvyne musų," iško labai apsidžiaugė jų motinėlės, matydamos ir girdėdamos savo sunelius ir dukreles garbinant Lietuvą. Tuloms iš jų net ašaros akyse tyrėjo. Po himnui ėjo dainos ir muzika, paskui ėjo žaislai, o tiems užsibaigus, visi ėjo namo.

Yra dar žmonių, kurie sako, kad Aušrelė užsiima platinimu "bedievybės." Skaitytojas gali tik iš šio vieno vakarėlio sau persistatyt, kokią bedievybę ta "baisioji" Aušrelė platina, mokindama vaikučius lietuviško dainavimo, muzikos, žaislų ir kalbos. G. A.

"Žiburėlio" koncertas. Pereitoj nedėlioj, lietuvių salėje atsibuvo Žiburėlio draugijos vaikų koncertas. Neatsižvelgiant į "internacionalizmus," koncertas buvo koncertu, mokintojos Meškienės gana rupestingai suruoštu ir jis galima sakyt išėjo gana gerai. Mergaitės ypač išsilavinę už vaikus geriau,o dvi solistės pasirodė gana gabios ir su gerais balsais, už ką iš publikos gavo dovanų po pundelį gėlių. Tik šitą koncertą gadino du vaikučiai su juodai nudažytais veidais (mat, negrai), krėsdami tokius juoku , kurie tokiems vaikučiam, dargi prieš publiką, absoliutiškai netinka. Prie to dar prisidėjo ir pirmaeilių mergaičių be mielaširdystės sutrumpintos šlepės, taip, kad sėdintiems pirnose eilėse tiesiok buvo kokiu.

Žmonių buvo prisirinkusi pilna salė. Tik butų gerai, kad kitą kartą panašiuose susirinkimuose butų pastatyti žmonės, kurie bent kiek ridabotų tvarką. Laike giedojimo žmonės bamba, šneasi ir trukdo, o nėra kam adraust, ir mokintoja pati ėrėjo atsikreipus maldaút publikos ramaus užsilaikyo, bet ir tas nieko negelbė-, nes solistėms giedant, pasieniais buvo keliama "extra" koncertai mažiems vaikams zvembiant. Butų pageidaujama, kad dabar buvusi betvarkė daugiau lietuviškuose vakaruose ne atsikartotų.

Sandariečių susirinkimas. Pereitoj nedėlioj įvyko A. L. T. S. 16 kuopos susirinkimas, kuriame apart kitų reikalų aptarimo, buvo balsavimas ant kandidatų ateinantiems metams Sandaros valdybon. Į pirmininkus daugiausia balsų gavo Mikalauskas, į vice-pirmininkus A. Gotautas (visi susirinkę už jį balsavo), į sekretorius Paulauskas ir į iždininkus Pratapas. Susirinkime dalyvavo tik apie 22 nariai.

"Samsonas" išvažiuoja. Jonas Šimkus, lietuviškas "samsonas," kurs pereitoj vasaroj dalyvavo imtynėse Chicagoj, dabar keliauja į New Yorką ir 11 d. šio mėnesio turės imtynes Scranton, Pa., paskui keliaus į Chicago, Ill., kur jam jau yra imtynės rengiama. Gerų pasekmių laimėt "samsonišką" diržą....

Gudauskas apeliuoja. J. Gudauskas, gyvenantis prie Cambridge gatvės, kurs už prilaikymą degtinės buvo teismo pasmerktu užmokėjimui 50 doliarių baudos ir atbut tris mėnesius kalėjime, nesutiko su teismo nuosprendžiu ir padavė apeliaciją augštesnin teisman.

Aušrelės koncertas. Ateiančioj nedėlioj, A. O. H. salėje atsibus iškilmingas Aušrelės draugijos koncertas, kuriame apart gerai išsilavinusio didžiojo choro, dalyvaus dar ir gana skaitlingas vaikų ir mergaičių choras, išlavintas mokintojos J. Rauktytės. Tikimasi gerų pasekmių.

Piliečių Susirinkimas!!! L. Piliečių Sąjungos vietinio skyriaus narių susirinkimas atsibus nedėlioj, Lapkričio 13 d., Lietuvių salėje, 29 prie Endicott gatvės, 1:30 po pietų. Tad visi nariai malonėkite pribut į laiką.

Piliečiai! Atminkite, kad šis susirinkimas bus labai svarbus, nes turime daug dalykų aptart; taipgi yra daug pranešimų iš centro valdybos, kuriuos turime išklausyt, ir įvykdint gyveniman. Taipgi visi tie nariai, kurie dar neužsimokėję savo metinių mokestų, malonėkite užsimokėt. Šių metų mokestis yra tik vienas doliaris (1.00).

Malonųs nariai, bukite tikrais piliečiais, ir gerais sunais tėvynės Lietuvos.

Skyriaus pirm.,
V. M. Čekanauskas.

Teatras iš baudžiavos laikų Lietuvoj "Doros Sargas.." Aną dieną man netikėtai teko pakliut į minimo veikalo repeticijas. Ištikrųjų turbut lietuvių kalboj nėra gražesnio teatro kaip "Doros Sargas." Kiek ten gražių pamokinančių patarimų, ir kiek juokų, ir dar kas svarbiausia, kad lošime šio teatro dalyvauja seniausi ir gerieji aktoriai, koki tik randasi Worcesteryj, kurie beabejo teatrą padarys gyvu veizdu nes aktoriai labai gerai tinka į savo roles, kaip tai vergės—J. Karsokienė, ponios Vilkauskienės — M. Rutkauskienė, akamono — F. Tumosa, vergo — J. Kairaitis. Ir visi kiti yra savo vietoje. Teatras atsibus Thanksgiving dienoj, 24 Lapkričio. **Reporteris K.**

Šeimyniškas vakarėlis. Lietuvių Viešas Knygynas rengia šeimyniską vakarėlį, ketverge, 10 Lapkričio, Lietuvių salėje, idant supažindint Worcesteriečius geriau su knygynu ir, kad sukėlus didesnį fondą jo darbų palaikymui. Bus programas su įvairiomis dainomis, šokiais ir tt. Visi, ypač jaunimas, užkviečiama atsilankyt. **Rep.**

Nepamirškite, kad 17 d. Lapkričio, Lietuvių salėje bus rodoma "Dyikojis Katinas," kurį nevisur ir nevisada, ir nevisiems galima matyt. Todėl naudokitės proga 17 d. Lapkričio. Neužmirškite.

Išdykę vaikai. Publiškosios mokyklos, prie Sever gatvės, mokintoja nepamėgo išdykusius mokyklą lankančius vaikus, kelis jų biskį pabaudė, užką tie paskui susirinkę prie jos gyvenimo namų, akmenais išdaužė langus. Atvykus dviem policijos patrolėms, išdykėlių jau nebuvo.

Rauplių liga. Keliose vietose apsireiškė rauplių liga. Sveikatos departamentas persergsti gyventojus, kad kam nors susirgus, tuojau šaukt gydytoją, idant persitikrint kokia liga ligonis serga, ir jei rauplėmis, tai kad tuojau ligonis butų gabentas į ligonbutį.

Apskundė advokatą. Robert Crase apskundė Bostono advokatą A. Johnson, kuris Westone užvaižavo ant Craso automobiliaus ir tą sudaužė. Skųsdamas jis reikalauja atlyginimo 2000 doliarių.

Prasižengimai dauginasi. Policija skundžiasi, kad Worcesteryj prasižengimai dauginasi. Per Spalio mėnesį buvo 178 areštavimai daugiau negu jų buvo tame pačiame mėnesyje pereituose metuose. Prasižengimų kaltė primetama bedarbiams, kurie turėdami perdaug liuoso laiko, "pasielido."

Nori neva nupigint gazą. Gazo kompanija pasiulė miestui savo išmislą, kuriuomi ji nori neva nupigint gazą 25 centais, bet vieton to nori skaityt už myterius po 50c. per mėnesį, nežiurint, ar kas sunaudos gazo mažiau, ar daugiau. Miesto valdyba kompanijos pasiulymą atmetė.

Apskundė tragiką. Atvykęs iš New Yorko kompozitorius Zuckerberg, apskundė tragiką Tomashewski(abudu žydai), nuo kurio skundėjas reikalauja 100,000 doliarių už įžeidimą jo pačios Reginos, kuri yra Austrijos žydų giesmininke.

Taisys naujus signalus. Gaisrininkų valdyba yra nusprendusi įtaisyt naujos sistemos signalus pašaukimui gaisrininkų, nes dabar, kuomet signalai veikia su raktų pagelba, tai besivalkiojanti pusberniai be pasigailėjimo gaisrininkus prigaudinėja, pašaukdami juos be jokio reikalo. Toki prigavingi gaisrininkų pašaukimai per metus miestui parsieina 8050 doliarių.

TEATRAS

IŠ BAUDŽIAVOS LAIKŲ LIETUVOJE
Bus statoma scenoj gražiausia V. Nagornoskio
3-jų veiksmų drama

"DOROS SARGAS"

"THANKSGIVING DAY"-KETVERGE,
24 LAPKRIČIO (NOV.), 1921 M.
LIETUVIŲ SVETAINĖJE,
29 Endicott gatvė, Worcester, Mass.
PRADŽIA 7-tą VAL. VAKARE.

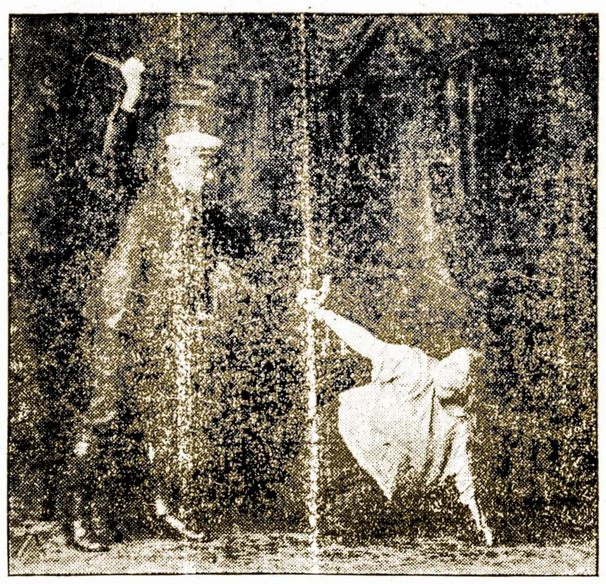

Akamonas (urėdas) plaka vergę.

Mes nemanome girt šį veikalą "Amerikos Lietuvio" skaitytojams, nes jie gerai dar atsimena kuomet tas veikalas buvo spaudinamas per "Amerikos Lietuvį," tik tiek prašome, kad papasakotumet kitiems apie gražumą to veikalo. Be to, turim už garbę pranešt, kad šį veikalą loš gabiausi Worcesterio lošėjai.

Todėl kviečiame visus atsilankyt, o mes tikri, kad busite užganėdinti. ĮŽANGA 35 ir 50 CENTŲ.
Užprašo LITERATUROS DRAUGIJA.

DAR GERAS kuknios pečius, parsiduoda už pigią kainą — 10 doliarių.
MRS. TUPPER,
142 Millbury st., Worcester, Mass.

PARSIDUODA NAMAI - FARMOS

Grafton st. 3-jų šeimynų namas, viskas randasi; viduje proga del štoro. Kaina $8800, pasiskubinkite jį nupirkt del spekuliacijos.

Grove st. arti, 3-jų šeimynų namas, gazas, elektra. Kaina $4600, $600 įmokėt.

Lafayette st., 3-jų šeimynų ir vienos šeimynos namai, geroj vietoj. Kaina greitu laiku $7700, 1000 įmokėt.

Farma 38 akerių, pačiam mieste, prie stritkario, geras namas 8 ruimų, banė, didelis miškas, puiki žemė, yra fruktų. Kaina $3500, $1000 įmokėt.

Tenementas ant randos prie Harrison st.

JONAS BUROKAS,
25 Millbury Street, Worcester, Mass.

Nuo visokiu skausmu raumenyse
Pain-Expeller
yra pagelbingiausis.
Žiurėkite, kad butu su INKARO ženklu!
Galima gaut visose aptiekose už 35c ir 65c arba išsisiuzdint nuo
F. AD. RICHTER & CO.,
326-330 Broadway, New York

PARSIDUODA stubos daiktai — trijų ruimų ir kuknės, gerai įtaisyta, parsiduoda pigiai. Norinti pirkti, kreipkitės pas:
Jokubą Balevičių,
3 Maxwell Court, Worcester, Mass.
(45—46)

PAJIEŠKAU Petro Ališauskio, iš Girdiškių kaimo, Raseinių apskričio. Jis pats ar kas iš Lietuvos malonėkite pranešt:
Ona Kvietkienė,
629 Riverside st., Waterbury, Conn.

PARSIDUODA gera grosernė ir bučernė, lietuvių apgyventoje vietoje, gerai išdirbtas biznius. Kaina labai pigi.
181 MILLBURY STREET,
(45—46) Worcester, Mass.

IŠSIRANDAVOJA puikus kambarys pavieniui arba ženotiems. Gerai įtaisytas, elektros šviesa, šiltas ir šaltas vanduo.
Atsišaukite:
"Amerikos Lietuvis,"
15 Millbury st., Worcester, Mass.

PAJIEŠKAU savo brolio Juozo Tamuliuno, gyvenantį Scranton, Pa. Meldžiu jo paties arba jį žinančių man pranešt.
Petronė Tamoliuniutė, (Rinkevičienė), Suvalkų rėd., Vilkaviškio miestas, Risiniškių gatvė, No. 1. Lithuania.

Lietuvis Fotografas ir Maliorius.
Puiki, Naujo Galerija!

Jeigu jums pabodo kitų fotografistų darbas ir nesate užganėdinti, kreipkitės pas mane; užtikrinu, kad savo darbu užganėdinsiu. Padirbu paveikslus visokio įvairumo. Kainos numažintos.

JONAS ČERNIUS,
8 Vernon St., Worcester, Mass.

APTIEKA
Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.

Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir iš kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per Ekspresą.

A. BUDREVIČIUS,
Provizorius.
93 Millbury St., Worcester, Mass.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

Nervoutos, Sunaikintos Moterės

kentančios nuo skausmo nugaroi, strenosė, tampymo jausmą ir sunkumą papilvei, galvos skausmo bei netvarką gamtiškos priedermės, gal aplaikyti pagelbą per vartojimo

Severa's Regulator

(Severo Regulatoriu). Kuris yra rekomenduotas dėl gydymo tų ypatingų nusilpnėjimu, netvarkų ir neregulariškumų, kuremis moterys kenčia. Gaukite pas sava Aptiekoriaus šianden.
Prekė $1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

PAJIEŠKAU Stanislovo Kačiušos, paeina iš Pakvorčių kaimo, Liuolių parapijos, Raseinių apskričio. Iškeliavo į Chicagą. Jis pats arba pažįstanti jį malonėkite pranešt.
Jonas Strelkauskas,
176 Prescott st., Worcester, Mass.
(45—46)

SKROM

Gyduolė nuo reumatizmo yra viena iš geriausių, išmėgyta daugel Worcesterio žmonių.
Galima gaut pas mus $1.25 su prisiuntimu.
M. Paltanavičia,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

PAJIEŠKAU savo draugo Antano Venckaus, iš Girdiškių Kaimo, Raseinių apskričio. Dirba kur nors mainose. Turiu svarbų reikalą, meldžiu atsišaukt.
Jonas Petkus,
176 Prescott st., Worcester, Mass.
(45—46)

VISIŠKAI SAUSOS MALKOS. Chestnut sumaišytas su kietom malkom. Malkos ryšuliais, ir maišais, parsiduoda labai pigiai. Supiaustysim taip kaip reikalausite ir pristatysime į vietą. Pigesnės kainos nerasi.
WASHINGTON WOOD CO.,
161 Washington st.,
Tel. Park 2815.

AUTOMATIŠKA YLA.

Įsigyk šią praktišką yla!

Su šia yla gali taisyti savo čeverykus, pleškes ir kitokius storus siuvimus. Jeigu rengiesi į Lietuvą, tai butinai nusipirk iš musų šitą ylą arba įduok savo pažystamui parvežti Lietuvon. Kaina su prisiuntimu tiktai ..... 75c.

Su yla, yra 2 adatos, viena kreiva, kita tiesi ir špuliukė dratos. Mokestį galima siųsti paštos penkcentinėmis markėmis, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

DR. J. JONIKAITIS,
175 Green St. Worcester, Mass.
OFFICE HOURS:
9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M.
7 to 9 P. M.
Telephone Cedar 2401.

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS.
Nufotografuoja ir numaliavoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus sudaro su amerikoniškais. Darbą atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu:
Stanisolvas Bajierčius
24 Millbury Street,
Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER,
Lietuvis Advokatas.
406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

Tel. Park 7761.
Dr. F. Matulaitis,
8 Vernon St. Worcestery
Ofiso valandos:
1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M.
Nedėliomis nuo 1—3 P.M.

Suite 71. Tel. Park 7636
DR. RUTH F. BERNOT,
Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcester Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas,
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St. Worcesteryj.
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val.

PRANAS LEVERIS.
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkit kreiptis pas mane, po numeriu—
15 MILLBURY ST.,
Telefonas 8177.
Worcester, Mass.

WORCESTERIO
Penkių Centų
BANKĄ.
316 MAIN STREET
TURTAS — $20,000,000
Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.
Bankos valandos:
Kasdieną nuo 9 ryte iki 3 po pietų.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. po pietų.
Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyti skaityti arba dirbti, ateikite pas mus ir mes pritaikysim jumi akinius, kurie jumi pagelbės.

POPE OPTICAL CO.
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

"AMERIKOS LIETUVIS" atlieka visus SPAUDOS DARBUS.